

МИРЧА ЕЛИАДЕ

ЗМИЯТА

Превод от румънски: Василка Алексова, 1988

chitanka.info

Ти, змею хвъркати,
цял в люспи от злато,
с езици девет бодливи,
с опашки девет игриви,
при нея искам да идеш,
къде се крие да видиш...
мира да ѝ не даваш,
все да ѝ додяваш
на мойта изгора,
дорде среща не сторим,
да ми проговори...

Заклинан
ие за любов

1.

Лиза вече предчувстваше края на ромansa и се готвеше да ръкопляска. Надяваше се, че шумният жест, думите, които би трябвало да изрече, и коментарът на останалите ще ѝ помогнат да сдържи сълзите си, защото припевът необяснимо, почти диво я вълнуваше, особено първите два стиха:

*В косите ми някога руси
сребрее кичур бял...*

Откъде ли нахлуха изведнъж толкова спомени, толкова тъга? Струваше ѝ се, че някъде вече е чувала тези думи, отдавна, отдавна, когато беше малка и леля Ляна ѝ рецитираше модни преди войната стихове:

Сребрее кичур бял...

И сякаш знаеше, още преди да ги е чула, думите, които следват. Очакваше края, който нежният баритон изпя с неочаквана печал:

Аз детство не съм изживял.

Точно както го беше предусетила, но без да успее да овладее вълнението и смуцението си. Тези думи изведнъж ѝ припомниха усмихнатото лице на Ляна, черничевата градина на булевард Паке, копнежите ѝ от онова време. Помисли си, че е много нещастна, че младостта ѝ е злочеста, че никой не я разбира и никой никога няма да я разбере. Стори ѝ се съвсем безсмислена женитбата ѝ с един висш

чиновник — след толкова очакване... Колко тъжно е всичко... Искаше ѝ се сега да е някъде сама, да слуша този романс и да може да плаче на воля.

— Да ми напишеш думите! — чу гласа на Дорина от другия край на масата. — Прекрасни са!...

— Думите са стари — отговори господин Стамате сякаш още помутен. — Само мелодията е нова... Харесва ми, защото е тъжна...

Обърна се към Лиза, без тя да го забележи. Изглеждаше доста изненадан от успеха, който има гласът му. Беше се съгласил да пее след дълги увещания. Твърде малко познаваше домакините, другите гости. И все пак какви порядъчни хора, особено домакините. Такъв великолепен прием тук, във Фиербинц, това окаяно село на трийсет километра от столицата...

— Ако обичаш, налей малко вино със сода — помоли Стере и протегна празната си чаша над масата.

Лиза го погледна с отвращение. „Да реагираш така след подобен романс... И това е моят мъж...“

— От кого са стиховете? — попита отново Дорина. — Не съм ги чувала досега...

Говореше високо от другия край на масата, за да я чуе и капитан Мануила. Добре разбираше защо беше уреден този прием с толкова гости; тук, на село, в къщата на зет ѝ. „Искат да ме омъжат...“ Идваше ѝ да се засмее. Колко пъти поглеждаше към капитан Мануила и виждаше как благоприлично се храни и постоянно внимава да не постави лакти на масата, все ѝ се струваше, че се подготвя някакъв фарс: тя ще представя девойка, която се сгодява, а капитан Мануила ще играе ролята на годеника... Как, така изведнъж? С човек, когото не познава?!...

— Не вярвам да са от Баковия^[1] — добави тя все така високо. — Нито от Аргези^[2]...

„Тези имена няма много да смаят господин капитана“ — мислеше Дорина.

— Не бих могъл да кажа от кого са стиховете — извини се Стамате. — Зная, че са много стари...

Капитан Мануила продължаваше да слуша домакинята, без да вдига очи.

— ... При тези условия аз също не бих могла да наема апартамента, господин капитан — казваше госпожа Соломон. — Виждате ли, хората какво ли не говорят за собствениците...

Госпожа Соломон смукна бавно, дълбоко цигарения дим и притвори очи. Мълчанието на това момче може да те отчае. Не подхваща никаква тема за разговор. Нима се е влюбил толкова бързо?

Капитанът дори не се осмеляваше да вдигне поглед към другия край на масата, откъдето Дорина подхвърляше въпрос след въпрос. Преди да пристигне във Фиербинц, когато беше останал сам със Стере в колата, му беше подсказано, че решението трябва да се вземе бързо. Родителите на момичето не могат да чакат много. Дорина беше завършила висшето си образование през есента. Не че имаше нужда да работи — той, разбира се, познава ситуацията, — но така беше поискала тя, харесваше ѝ да учи. И сега има няколко кандидати за женитба, ето защо родителите ѝ искат да уредят въпроса по някакъв начин. Дорина казваше, че мечтае да прекара медения си месец в чужбина...

— Кой иска още кафе? — попита господин Соломон, вдигайки ръка.

Госпожа Соломон трепна, зарадвана, че има повод да изостави мълчаливия си сътрапезник.

— Извини ме, моля те, за момент!... Ще се погрижа за кафето!...

Капитан Мануила се изчерви, кимна прекалено енергично с глава, като че искаше да каже: „О, госпожо, разбира се, вие като домакиня...“ Погледът му се спря на Дорина. Стори му се, че го наблюдава мечтателно, и той се усмихна. Взе да придобива кураж.

— Виждам, че обичате поезията, госпожице — каза той неочаквано.

Изведнъж настъпи мълчание. Дорина силно се изчерви и започна да брой мънистата около врата си. Като чу, че започва разговор за поезията, Стамате се заинтригува и внимателно се наведе над масата, готов да слуша.

— Харесват ми само определени поети — каза Дорина. — И повече съвременните...

— Забелязах — усмихна се капитан Мануила. — Преди малко не познахте стиховете, въпреки че не са чак толкова стари. От Раду Росети са.

Лиза учудено погледна капитана. Значи не е чак, такъв невежа... И има право, стиховете наистина са от Раду Росети. Ляна имаше неговите томчета, които Лиза помнеше дори сега, толкова години след смъртта ѝ. Държеше ги на поличката в хола, в старата къща на булевард Паке. Те останаха там до смъртта на Ляна, която умря също от туберкулоза като другите ѝ лели. Лиза беше тогава в първите класове на гимназията. Спомни си с каква жажда гледаше поличката, отрупана с книги. Там беше и романът „Йон“^[3], излязъл наскоро. След смъртта на Ляна дори тайно се радваше, че може да вземе двата тома и да си ги задържи завинаги. Никой вече не би се сетил да ѝ ги иска обратно.

И изведнъж строгият, глас на мама: „Да не си посмяла да вземеш нещо, пълно е с микроби!“ После ѝ казаха, че книгите са ги изгорили заедно с коша за бельо, в който бяха събрани броевете от „Универсул Литерар“^[4]...

— Какъв поет, драги, беше Раду Росети! — възкликна Стере. — Запознах се с него през войната...

Лиза наведе глава. „Само девет години е по-голям от мен, а изглежда толкова стар, толкова чужд...“

И сам се състарява, без някой да иска това от него, сякаш напук на нея, за да ѝ припомня грубо, че той познава и друг живот, че е от друго поколение.

Щом видя, че се завързва разговор, господин Соломон стана и излезе от стаята. Мина в антрето и след като затвори вратата, грижливо прегледа бутилките и сифоните в кофите с лед. После отвори вратата на спалнята. Госпожа Соломон стоеше пред огледалото, пушеше и се разглеждаше. С лявата ръка оправяше косите си.

— Знаеш ли, че сме свършили виното? — попита господин Соломон.

Госпожа Соломон сви рамене. С леки стъпки се отдалечи от огледалото и приседна на леглото.

— Добре, че обядът свърши — каза тя отегчено.

— Но пък мина превъзходно — отговори господин Соломон. — И имаше от всичко в изобилие. Ти казваше, че билетата няма да стигнат, а виждаш, че остана и от тях. Апропо, каза ли на жената да ги покрие добре? Че в тези горещини... А довечера ще потрябват...

Запали и той цигара и седна на леглото до жена си.

— Не разбрах какво решихме накрая, ще ходим ли и ние в манастира?

— Както искаш — отговори госпожа Соломон, — но да знаеш, че аз няма да спя там, при дървениците и комарите...

— Има само комари — усмихна се господин Соломон.

— Ти като че ли ги усещаш!...

Известно време мълчаха и двамата, пушеха и гледаха в тавана.

— Как ти се струва този капитан? — запита господин Соломон.

— Питам се къде ли го намерихте...

— Да знаеш, че не е прост — прекъсна я господин Соломон. — Ти като излезе, започна много сериозен разговор... но имам чувството, че се смущава. Изглежда, че Стере малко прибързано го е подхванал...

— А другият кой е? — попита госпожа Соломон и стана.

— Стамате, приятел на капитана. Струва ми се, че е инженер-агроном.

Господин Соломон свъси вежди и се заслуша, опитвайки се да отгатне какво става в другата стая, после запита с друг тон:

— Дали е готово кафето?

От трапезарията се чуваха гласове, смях. Отекнаха няколко тромави стъпки, после вратата се отвори и се показа старата госпожа Соломон. Влезе много предпазливо, сякаш се страхуваше да не вдига шум.

— Тук ли сте? — попита тя, без да се изненада.

Приближи се бавно до леглото, като стъпваше все така предпазливо, и седна с мъка, пъшкайки.

— Как ви се струва? — попита тя отново и вдигна очи.

— Да можеше да се уреди... — каза господин Соломон.

— Това казвам и аз...

Господин Соломон се обърна към жена си:

— Агло, аз, викам ти, пак да отидеш в трапезарията. Виж, може да поискат да излязат в градината... Вече не е така топло...

Госпожа Соломон спря пътьом пред огледалото, за да си пооправи отново прическата.

— А ти какво ще кажеш? — запита я старицата.

Госпожа Соломон сви рамене и тръгна да излиза.

— Е, знам ли и аз...

Щом, тя затвори вратата, старата жена се обърна отново към господин Соломон:

— На нея не ѝ харесва много...

— Тя си е такава, нали я знаеш? Като стоим тук сами като кукувици, въздиша за гости, а като дойдат гости — изморява се... На мен обаче капитанът ми харесва. И образование има...

— И другият е симпатичен — каза госпожа Соломон.

От съседната стая се чу шум от отместване на столове, смях, благодарности. Господин Соломон побърза да излезе от спалнята.

— Мамо — каза той от прага, — виж, погрижи се ти за довечера. Знаеш, че в манастира трябва да отидем добре подготвени...

[1] Джордже Баковия (1881–1957) — румънски поет символист. — Б.пр. ↑

[2] Тудор Аргези (1880–1967) — румънски поет, писател и драматург. — Б.пр. ↑

[3] Седмичник за литература, издаван от редакцията на вестник „Универсул“, излизал с две големи прекъсвания от 1888 до 1945 г. — Б.пр. ↑

[4] Роман от Ливиу Ребряну, публикуван през 1920 г. — Б.пр. ↑

2.

В градината беше все още доста топло. Стере си свали сакото и го окачи на един вишнев клон. Остана по риза. Виждаше се кръглият му, бял и гладък тил. В този момент край него мина Рири с поднос, отрупан със запотени чаши. Стере я спря.

— За мене без сладко, благодаря — каза той и взе две чаши наведнъж, с двете си ръце.

Облегната на вишната, Лиза видя как поглъща водата на един дъх, отметнал глава назад, сякаш искаше да я излее направо в гърлото си. Лиза го гледаше, без дори да се учуди. В този миг отново я прониза мисълта, че животът ѝ е пропилян, че е била измамена — преди да разбере, независимо от волята ѝ. Искаше ѝ се само едно: да разговаря с някого, да се сприятели с някого, някой непознат, на когото да разкаже година по година целия си живот.

Обърна глава. Наблизо, направо на тревата, бяха седнали Владимир, братът на Рири, и двамата гости. Стори ѝ се, че нещо се е променило в поведението на Владимир. Говореше сякаш другояче, потържествено, по-отговорно. Известно време го наблюдаваше, без да може да разбере причината. После изведнъж зърна цигарата, която момчето внимателно държеше между пръстите си. Синкавият дим се издигаше в топлия въздух на градината като самотна, трептяща ивица и бързо се изгубваше в светлината.

— Какво ти е, глава ли те боли?

Стере се беше приближил тихо до нея и взе ръката ѝ в своята.

— Нищо ми няма — усмихна се Лиза.

— Хайде, хайде, аз като че ли не се досещам — възкликна Стере.
— Чу онзи романс и затова. Все същата си остана ти: сантиментална!

Стамате вдигна очи и силно се изчерви. Стере му отправи един признателен приятелски поглед.

— Не би ли желал да ни изпееш и нещо по-весело, господин инженер? — попита той, като се приближи до групичката, дърпайки Лиза за ръка.

Стамате понечи да стане, но Стере натисна с ръка рамото му.

— Не се притеснявай, моля те, нали сме си свои...

— Мислех, че може би госпожата... — измънка Стамате.

— Тя си остана каквато си беше: сантиментална и романтична — усмихна се Стере. — Затова те питах няма ли да ни изпееш нещо по-весело...

Стамате отново се опита да стане. Чувстваше се неудобно да седи така на тревата, със свити до лактите колене, и да гледа от долу на горе. Опитваше се да се усмихне и с пресилената си усмивка да скрие, че е объркан и няма желание да отговори.

— Стой си, драги, не се притеснявай — каза Стере и отново натисна с ръка рамото му. — Или пък пееш по-добре прав?...

— В градината едва ли може да се пее — каза Лиза. — Няма подходяща обстановка...

Владимир ядосано хвърли цигарата си през оградата. Стере беше прекъснал разговора им точно когато той се бе разгорещил, когато смущението, обхванало го по време на обяда, беше отминало.

— Може ли някой да пее в тази горещина! — възкликна той иронично. — По-добре се разполагайте и вие на тревата. Ще си поприказваме, докато се свечери... Господин капитанът знае безброй интересни неща. Тъкмо казваше, че е чел наскоро една книга...

— О, оставете!... — смути се капитанът.

— Виждам аз, че си цял учен, няма шега — подкани го Стере с възхищение.

— Знаеш ли, Лиза, става дума за съществуването на Исус! — въодушеви се Владимир.

Лиза се престори на учудена и заинтригувана.

— Може ли някой някога да знае нещо сигурно за Исус? — каза Стере равнодушно.

— Има документи — осмели се да се обади капитан Мануила.

— А нима тези документи не са създадени пак от поповете? — попита иронично Стере. — Аз пак ще повтора това, дето съм го казвал толкова пъти: религията е добра за селяните, за хората от низините, които без нея ще станат анархисти... Сигурно ще кажеш и друго — че Исус е бил идеал за нравственост, за самоотверженост и така нататък. Идеал да, не възразявам, дори обратното, смятам, че ние би трябвало да го имаме за пример...

— За какво разговаряте така разпалено? — внезапно попита Дорина, която се беше приближила до групата.

Капитанът се изправи учтиво, последван от Стамате. Стере не успя да се намеси.

— Говорехме за Исус — отговори Лиза. — Господин капитанът чел наскоро някаква книга и точно искаше да ни каже...

— Да не е „Син човечески“ от Емил Лудвиг? — попита Дорина.

— За кой Лудвиг става дума? — намеси се Стере. — Да не е онзи, дето описа живота на Наполеон? Лизенце, и ние имаме тази книга...

Капитан Мануила се обърна към Дорина и ѝ отговори така, че да не го чуят останалите:

— Не, госпожице, ставаше дума за една по-малко известна книга, която всъщност не е и така нова. Излезе преди около десетина години. Казва се „Le mystère de Jésus“^[1] от П. И. Кушу.

— Ще ми я дадеш ли да я прочета и аз? — помоли Владимир.

— С удоволствие, господин Съвяну — отговори любезно капитанът.

Лиза беше започнала да гледа на него с повече симпатия. Не изглеждаше никак прост. Пък и беше дал възможност на Стере да се прояви. Това, което той каза за Исус, ѝ се струваше доста интересно, въпреки че би трябвало да си подбира по-грижливо изразите. Би могъл да каже нещо и за християнската мистика, за катедралите...

На Владимир му се искаше да се отдалечи с капитана, Стамате и Дорина, да си направят отделна групичка и да разговарят на воля, но Рири го хвана за ръката и го дръпна назад.

— Иди в къщата — прошепна му тя, — Аглая те вика.

Владимир забърза към централния вход. Имаше спортна походка, която винаги му придаваше самоувереност, напомняше му, че е само на 19 години, че е студент в Историко-филологическия факултет и целият живот е пред него.

Свари госпожа Соломон да рови из чекмеджетата в трапезарията, за да търси чисти салфетки.

— Викала ли си ме? — попита той и пое дълбоко дъх.

— Исках да те попитам дали можем да вземем грамофона в манастира, — обясни госпожа Соломон.

Владимир помълча за миг, сякаш се опитваше да се концентрира. Трудно му беше да отговори, въпросът дойде така неочаквано и толкова чужд на мислите, които беше породил у него досегашният разговор.

— Не знам дали ще остане време за танци — каза той разсеяно. — Ще стигнем там надвечер и ще трябва да им покажем езерото, гората и всичко останало... После ще седнем да вечеряме...

— В такъв случай ти напразно донесе грамофона — каза госпожа Соломон отегчено.

— Мислех, че ще се танцува тук — извини се Владимир.

— Както виждаш, сега са седнали на приказки — отвърна госпожа Соломон, като посочи с глава към градината. — Няма и да поискат да влязат вътре...

— Навън е много по-приятно — опита се да я умилостиви Владимир. — А мисля, че и за вас е по-добре, по-рано ще се отървете от гостите...

Той се засмя, за да подчертае, че се е пошегувал. Чувстваше се обаче малко виновен. Когато преди седмица госпожа Соломон му се обади по телефона, за да ги покани с Рири във Фиербинц, той беше предложил да вземе грамофона, за да забавлява гостите. Знаеше за какво става дума и тъй като добре познаваше Дорина, се страхуваше, че обядът ще мине в ледена атмосфера, а следобедът ще бъде скучен. Ако грамофонът е там, младежите биха могли да потанцуват веднага след обяда — и ледът ще бъде стопен. Знаеше какво удоволствие доставят танците, особено на госпожа Соломон, която прекарваше голяма част от годината далече от Букурещ, сама със съпруга си в покрайнините на това село.

— Как ти се струва капитанът? — попита я той след малко, като видя, че Агляя не му отговаря. — Знаеш ли, сега, накрая, стана по-общителен...

— Правете каквото искате, аз не се бъркам — каза остро госпожа Соломон.

„О, господи, защо ли е така кисела днес? — запита се учуден Владимир. — Вероятно защото никой не я ухажва.“ Припомни си, че Агляя се забавлява само когато някой настойчиво и галантно я ухажва и този някой не е господин Соломон. За съжаление днес нямаше нито един кавалер. Капитанът би трябвало да ухажва Дорина, а пък

приятелят му, инженерът, изглежда, е много стеснителен. Виж, ако се танцуваше...

— Може би няма да е лошо да организираме нещо тук — осмели се да се обади отново Владимир. — Сега още няма четири. Ние тръгваме едва към седем и половина... Ако потанцуваме, може да им дадем повод да се опознаят по-добре...

— Досега нямаха време дори да си поприказват — каза госпожа Соломон. — Все не ги оставяте на мира...

И двамата замълчаха. Владимир се опитваше да измисли подходящ предлог, за да може пак да излезе на двора.

— Кой е приятелят му? — обади се отново госпожа Соломон.

— И аз днес се запознах с него. Казва, че е инженер-агроном. На Стере му скимна да го кара да пее в двора...

— Той си е все такъв — каза госпожа Соломон.

Владимир почувства, че трябва да отклони разговора. Аглая можеше всеки момент да се впусне в семейни проблеми и той щеше да е принуден да я слуша, без да посмее да защити някого.

— А защо да не им предложим да посетят селото? — попита той изведнъж.

Аглая го погледна учудена и с присмех в очите.

Беше готова да му каже: „Като че слушам Жорж!“ — когато вратата се отвори и влезе господин Соломон.

— Лиза питаше за тебе — каза той, като си вееше с кърпичка. После се обърна към Владимир: — Жалко, че те нямаше и тебе!... Да видиш, драги, колко хубаво обясняваше!... Ще знаете, че е начетено момче и има бъдеще... — Приблужи се до жена си. — Ще отидем и ние до манастира, обещах им... Забравих да ти кажа — добави след малко, — там са и Замфирескуви. Дошли тази сутрин направо от Букурещ, но поспрели в гората...

Госпожа Соломон тутакси стана любопитна.

— Откъде знаеш?

— Дойде човекът от съдилището. Изпратили го в селото за газирана вода.

Госпожа Соломон се увлече в разговора и Владимир използва случая да се върне отново на двора. Всички се бяха събрали под вишната. Капитан Мануила сега изглеждаше много по-непринуден,

много по-приветлив. Разговаряше с Дорина и Лиза. Рири и Стере стояха по-настрана със Стамате.

— Кажете ми и на мене за какво разговаряте — започна Владимир, като се мъчеше да скрие яда си.

Още щом се приближи до тях, почувства, че са го забравили, че всички тези хора са разговаряли, без да се съобразяват с неговите идеи, с интелigentните забележки, които беше направил, докато седеше на тревата с двамата гости. Чувстваше гордостта си наранена. В края на краищата той беше насочил разговора към по-сериозни неща, той се беше пожертвал да прави компания на съвсем непознати хора. И се бе осмелил да го отклони от баналните теми към по-значителни проблеми и към книгите. Ако не беше той, капитанът не би събрал кураж да говори за такива сериозни неща...

— Изказахме куп еретични мисли, млади човече — понечи да отговори капитан Мануила.

Владимир му беше признателен за това и когато се приближи до него, му се усмихна.

Дорина обаче го прекъсна.

— Искам да ми отговориш за какво си мислиш обикновено, когато гледаш в празно пространство — каза тя, подхващайки отново прекъснатия разговор.

— Аз никога не зная за какво си мисля, когато зарея поглед нанякъде — отговори Лиза.

Сега и тя се въодушеви. Разговорът я интересуваше.

— Обикновено си толкова уморен, че не си спомняш нищо — намеси се Владимир.

— А на теб случва ли ти се изведнъж да ти се стори, че вече някога си преживял същите неща? — попита живо Дорина. — Например, че всичко, което става сега тук, в градината, се е случило вече точно по същия начин, със същите хора, че си казал същите думи?!...

Изглежда, че въпросът я интересуваше твърде много, защото дори не остави капитана да отговори, а заприбавя множество подробности и обяснения.

— ... Знаеш ли, понякога, когато ми се случи да почувствам, че вече съм преживяла точно същите неща, ме обхваща ужас...

В този миг ѝ се стори, че ще ѝ се случи същото и сега. Не, не беше възможно. „Капитан Мануила не съм срещала никога“ — каза си тя, за да се успокои. И все пак почувства леко замайване.

— Ако съжалявам, че не се записах да следвам и философия — каза Владимир, — то е именно заради тези проблеми на душата. При нас, в Историческия факултет, нищо интересно не се разисква...

Господин Соломон беше излязъл на верандата.

— Кой иска чай, кои иска кафе и кой иска грамофонни плочи? — попита той весело.

Стамате се засмя. Стори му се много на място това прекъсване. Стере все му приказваше за петнистия тиф в Яш по време на войната и той не можеше да слуша разговора на групата до тях. Чуваше от време на време много ясно всичко, което казваше Лиза. С каква радост би ѝ отговорил. Толкова неща може да ѝ разкаже, да обсъди с нея. И дори с Рири, която изглежда много свястно момиче...

— Решавайте бързо! — чу се отново гласът на господин Соломон.

— Бихме могли да потанцуваме — прошепна Рири.

Всички се отправиха към верандата. Стамате остана малко назад.

— ... Имаш силно аналитичен ум — чу той гласа на Лиза.

[1] „Тайнството на Исус“ (фр.). — Б.пр. ↑

3.

Когато колите потеглиха от Фиербинц, вече се свечеряваше. Горещината съвсем беше изчезнала. Хоризонтът започваше да се разширява.

— Ще бъде великолепна вечер — каза Дорина, обърнала лице към капитан Мануила.

— Жалко, че шосето не е асфалтирано... — ядосваше се Владимир:

Тяхната кола наистина се придвижваше трудно. Не беше валяло отдавна и на места имаше цяла педя прах.

— Щом свием към гората, пътят ще се оправи — каза шофьорът.

Лиза се облегна назад върху седалката на колата и жадно вдиша полския въздух. Колко хубаво, че Стере остана назад, в другата кола, която щеше да пристигне половин час по-късно...

— Коя е тази звезда? — протегна ръка да покаже Дорина.

— Вечерницата! — възкликна Владимир. — Нима не знаеш поне толкова астрономия?

Капитан Мануила се усмихна и каза вежливо, без да се обръща:

— Госпожицата вероятно никога не е била влюбена... Вечерницата се разпознава и без астрономия...

— Така е — потвърди Лиза. — И Еминеску е писал... Дорина веднага се опита да си припомни стиховете от „Хиперион“^[1], но успя да възстанови в ума си само няколко строфи.

— Трябва да е много хубаво да живееш извън града, в малка къщичка някъде на село!... — каза отново Лиза.

В този момент ѝ се струваше, че е истинско щастие да имаш вила недалеч от Букурещ, в гората край някое езеро. Преди няколко месеца беше гледала един американски филм, който показваше много такива елегантни вили в покрайнините на града — бели къщички с широки тераси, потулени в гората. И до Снагов има луксозни вили, на самия бряг на езерото, и там на кея пред терасата чака и леко се поклаща моторна лодка. Като в чужбина...

— ... Да се отървеш веднъж завинаги от хората, шума, телефона — добави мечтателно тя, като продължаваше да гледа небето.

Тишината и отблясъците на залеза действаха така успокояващо, че на Лиза ѝ се искаше да бъде наистина преуморена, съсипана от столичния живот, за да може по-пълно да се радва на тези нови красоти. Представи си, че е светска дама, уморена от бурни нощни развлечения, изтощена от дипломатически балове и чайове, разочарована от авантюри — една филмова героиня, на която животът досега не е отказвал нищо и която все пак, в дъното на душата си, продължава да бъде неудовлетворена. Тя би искала нещо друго, винаги нещо друго...

Обърна глава към капитан Мануила и го погледна с чувство на безгранично превъзходство, примесено с ирония, но същевременно и с топлота. Ех, само ако знаеха...

— Днес луната ще бъде прекрасна — каза Дорина. — Би трябвало да побързаме, за да ни остане време за разходка.

Бяха свили вече по отклонението за манастира. В далечината, скрит сякаш зад хоризонта, се мяркаше гребенът на манастирската гора.

— Какво ли правят другите? — попита Дорина и се обърна назад. — Дали колата им е тръгнала?

Другите бяха съпрузите Соломон, Стере, Стамате и Рири. Те щяха да дойдат с колата на един приятел лесовъд. Бяха тръгнали доста по-късно, но колата беше по-хубава и вече ги приближаваше. На хоризонта зад тях се появи облак прах.

— Те са! — потвърди Владимир, след като се вгледа внимателно.

— Твоят приятел, инженерът, е много стеснителен — каза Лиза.

— Само докато посвикне — обясни капитанът. — Всъщност и двамата не сме много експанзивни. При вас, по-младото поколение — обърна се той към Дорина, — общуването е по-непосредствено, приятелявате се по-бързо. И добре правите... На мене например ми е доста трудно да стана, както се казва, другар на човек, с когото се познавам отскоро, въпреки че нашата професия...

В другата кола Рири, седнала до шофьора, се опитваше да проникне в далечината, заслонила с длан очите си, за да види дали вече ги достигат.

— ... Казвам, ти като на брат, слушай ме ти мене — говореше Стере, — на твоята възраст важното е да не изпуснеш влака...

— Ама аз не съм чак толкова стар — усмихна се Стамате учуден. — Едва навърших трийсет и три години...

— Това казвам и аз — подчерта Стере. — Сега започва опасната възраст. Ако не се решиш до една-две години, ще се решиш твърде късно и тогава непременно ще се опариш, слушай какво ти казвам...

Стамате гледаше поруменял тила на Рири. Не смееше да помръдне глава, за да не срещне погледите на съпрузите Соломон. Какъв гаф направи, като прие разговора за брака. Трябваше да се преструва на наивен, сякаш не знае нищо за плановете на семейство Соломон относно капитана.

В началото обаче, като чу, че подемат разговор за брака, се беше зарадвал, защото смяташе, че така ще направи услуга на приятеля си, заминал напред с Дорина. Може би нарочно го бяха оставили в другата кола, за да поговори още веднъж със семейството... Но разговорът, който беше започнал твърде общо и неангажиращо, бързо се насочи към него. Стере го запита, почти без увъртания, защо той не се жени.

— Ужасно сме досадни — намеси се неочаквано госпожа Соломон.

В същото време тя чукна дискретно с върха на обувката си крака на Стере. Когато зет ѝ се обърна учуден, госпожа Соломон свъси вежди така възмутено, че цялото ѝ лице се изкриви.

— Агло! Колата на другите спря! — възкликна Рири и вдигна ръка.

Погледнаха всички. Колата беше спряла на около петстотин метра пред тях, близо до гората.

Някой размахваше ръце по средата на пътя. Беше висок, мургав младеж, гологлав и със слънчеви очила. Вероятно ги беше забравил на очите си още през деня, тъй като слънцето бе залязло и светлината не бе така ярка.

— Извинете ме, че ви спрях — каза той много вежливо, след като се приближи до колата и ги поздрави. — Предполагам, че отивате в Кълдърушан и бих ви помолил да ме вземете на стъпалото на автомобила.

Усмихваше се, но съвсем не беше смутен. С дясната си ръка се беше подпрял на вратата на автомобила, а с лявата бавно си свали

очилата. Дорина потрепери. Имаше много живи, искрящи очи, с необикновено големи зеници. От думите и поведението му личеше, че е от добро семейство. Лиза с възхищение огледа отлично скроените му спортни дрехи с големи джобове отпред.

— Обърках се, ако това изобщо е възможно! — добави весело младежът. — По-точно заспах в гората, а моите приятели заминали с колата. И вие отивахме към манастира...

Капитанът стана, за да му отстъпи мястото си.

— Не искам да ви притеснявам — възпротиви се непознатият. — Когато казах, че ще пътувам на стъпалото на колата, съвсем не преувеличавах. И тук ще се чувствам много добре...

— По-добре ние да се сместим малко — каза Лиза. — Или аз да взема Дорина на колене...

Младежът трябваше да се подчини. Качи се в колата, като продължаваше да се извинява.

— Позволете ми да се представя — каза той. — Името ми е Серджу Андроник, по професия летец или почти летец...

Засмя се отново, откривайки всичките си зъби. Като му подаваше ръка, Лиза забеляза, че младежът е по-скоро загорял от слънцето, отколкото мургав. Изглеждаше запален спортист, мъж, който прекарва по-голямата част от деня на открито. Господин Серджу Андроник целуна ръка на дамите с безукорна елегантност. Дорина поруменя. От него се излъчваше едва доловимо ухание на здраво мъжко тяло.

— Тогава хайде да се запознаеш и с останалите — каза Владимир, който беше видял приближаващата се зад тях кола.

Серджу Андроник извърна глава. Втората кола спря на шосето, близо до тях. Владимир го представи.

Стере изглеждаше много развеселен от случилото се.

— Не се кахъри, ако не си намериш приятелите — каза му той. — Ще останеш с нас.

Младежът кимна в знак на благодарност. Всъщност не изглеждаше никак огорчен, нито дори загрижен. Още щом се намести на задната седалка на колата, между Лиза, която държеше Дорина на колене, и капитан Мануила, той започна непринудено да бърби и дори да се шегува. „Ето какво значи да имаш l'usage du monde^[2]“ — мислеше си Лиза, очарована от този младеж, който излъчваше толкова самоувереност и беше така необикновен.

— Дойдохме сутринта от Пипера, за да закусим в гората — започна непознатият веднага щом колата потегли. — Те минаха да ме вземат, те, тоест моите приятели. Аз си провеждам там часовете по пилотаж... Да не си помислите обаче, че мога да летя сам. Сега се уча...

Дорина и Лиза го слушаха жадно. Какво удоволствие — да можеш да летиш!...

— Трябва да е доста трудно — намеси се Владимир, който изведнъж се беше въодушевил.

— Само първия път, когато самолетът те вдигне нагоре. Тогава е неприятно. Имаш чувството, че всичко е свършено, че никога вече няма да се върнеш невредим на земята... После свикваш и ти харесва. Чувстваш, че едва горе започваш да живееш...

Капитан Мануила се усмихна на себе си с лека тъга. Колко книжно говори този младеж, но какво изключително впечатление правят думите му. Особено на дамите. Я гледай...

Наистина, Дорина и Лиза бяха преобразени. Толкова рядко им се случваше да разговарят с летец... А цивилен никога не бяха срещали, и то млад, елегантен, пътуващ в колата им и при това признателен, че са го приели да седи между тях.

— ... Да не се изплашите, като ви представя приятелите си — продължи младежът. — Те са ужасни. Дори не бих могъл да ви кажа на какво ще приличат, когато ги срещнем. Оставих ги трезви и благоприлични, по-точно — те ме оставиха...

Отново се засмя. Смехът му беше здрав, мъжки, заразителен. Засмяха се и Лиза, и Дорина. Капитан Мануила се задоволи само да се усмихне. Не можеш да се разсърдиш на такова момче, но сигурно е развейпрах.

— Ама ти съвсем искаш да ни ужасиш! — възкликна Лиза, намерила вече верния тон за разговор, който търсеше от качването на младежа в колата.

— Кой са те? — попита срамежливо Дорина.

— Най-важният е инженер в заводите „Решица“ — обясни сериозно Андроник. — А другите ми спътници, всъщност повечето са спътнички, тоест един архитект и две негови приятелки, много красиви чужденки... Повече не зная и аз...

Дорина се усмихна насила. Няма да бъде особено приятно, тези момичета вероятно не знаят нито думичка румънски и ще се говори на френски, а това съвсем не я очароваше.

Лиза, напротив, беше щастлива, че ще може да се говори на френски. Тя беше живяла две години в Париж и постоянно се опитваше да разговаря с приятелките си на френски... И после, кой знае, тези чужденки сигурно имат много интересни познанства в Букурещ. Дипломатически кръгове, чайове, аристократични вечери... Както и да е, срещата е възхитителна. Ще бъде чудесно.

— Колко жалко, че нямаме бански костюми — обади се отново Андроник, когато приближиха манастира. — Не можете да си представите колко приятно е да поплуваш в езерото нощем, на луна...

— Но сигурно е студено — каза Владимир. — Сега е едва май месец...

— О! Аз бих се изкъпал и през февруари — възкликна младежът. Изглеждаше искрен. Всъщност говореше много, бързо и сигурно, но не правеше впечатление, че се хвали напразно. Такъв, какъвто беше, с широки рамене, със силни ръце, обгорял от слънцето — изглеждаше естествено да го видиш как се къпе в някоя февруарска утрин.

— А когато излезе луната, непременно трябва да направим една серенада с лодка. Арсеник има балалайка.

— Кой? — попита учудено Лиза.

— Арсеник, приятелят, за когото ви говорих.

— Защо му казвате така? — засмя се Лиза.

— Ох! Колко жени се погубиха заради него досега! — поклати глава Серджу Андроник.

Колата навлезе в алеята и безшумно спря пред портата на манастира. Едва тук, между дърветата, осъзнаха, че вече съвсем се е смрачило. Двете жени почувстваха как влажна тръпка пронизва гърбовете им.

[1] Стихотворение от румънския поет Михай Еминеску (1850–1889). — Б.пр. ↑

[2] Светска обиграност (фр.). — Б.пр. ↑

4.

Оставиха чантите и кошниците с храна в приемницата на манастира. Когато тръгнаха надолу към езерото, Серджу Андроник ги настигна, тичайки откъм килиите.

— Няма ги никъде — извика той огорчен, но, изглежда, че бедата му го забавляваше. — Като че са потънали в земята...

Дорина не успя да скрие радостта си. Забелязаха я едновременно и Рири, и капитан Мануила.

— Може да са заминали за Букурещ — осмели се да се обади тя.

— Не, това не, в никакъв случай — отговори Андроник. — Подозирам какво са направили — попаднали са в някой друг манастир.

Засмя се и пъхна ръце в джобовете. Погледна към езерото, като че нищо не беше се случило.

— Не се отчайвай — каза Стере. — Ще те вземем утре сутринта с нас в колата.

— Благодаря ви, но проблемът е с какво ще спя тази нощ и как ще се обръсна утре сутринта. — Обърна се към Лиза, която го гледаше усмихната: — Простете ми, госпожо, за тези недискретни подробности. Ако знаехте обаче колко страшен ставам за една нощ, ако можехте да предположите каква отвратителна брада ми расте... Ужасно!...

Жените се засмяха, най-вече госпожа Соломон.

— Ужасно! Никак не преувеличавам — повтори Андроник. — Дори няма да посмеете да ме вземете в колата. Освен ако нямате някой сандък за багаж.

Говореше така искрено, така спонтанно, че и капитан Мануила не можа да сдържи смеха си.

— Мислите ли, че ще има време да се разходим с лодка? — попита Владимир.

Господин Соломон погледна часовника си. Той продължаваше да се чувства домакин и тук, в манастира. Впрочем и тук пак той беше

уредил всичко. Манастирската приемница на него беше поверена. Почти всички монаси го познаваха.

— Осем без четвърт! — каза господин Соломон. — Ако не сте гладни...

— Стига с това ядене, драги, цяла нощ ще седим на трапезата — обади се Лиза.

Тя искаше непременно да се разходи с лодка заедно с младия непознат. Господин Соломон почувства по тона на Лиза, че е направил гаф, като им спомена за вечерята.

— Както искате — каза той. — Само да намерим лодка...

Андроник беше отишъл съвсем близо до водата. Цяло чудо бе, че не затъна в мократа, с угаснал блясък тиня. Наблюдаваше сякаш много внимателно някаква точка в средата на езерото.

— Да не се подхлъзнеш! — извика му Стере. — Това езеро е дяволски опасно...

Младежът извърна глава и се усмихна някак неспокойно.

— Нима аз не го познавам? Гледах сега да видя дали ще си припомня точно мястото, където потъна лодката ни преди около две години и щях да се удавя...

— Какво говориш! — уплаши се господин Соломон.

Андроник се изкачи на брега при останалите. Изглеждаше променен: замислен, почти меланхоличен. Беше пъхнал отново ръце в джобовете. Крачеше бавно, като че се връщаше от погребение.

— Щях да се удавя... това е твърде меко казано — добави той. — Тогава се удави един мой приятел, адвокатът Хараламбие...

— Как, и ти ли беше в лодката? Невероятно! Когато спомена за удавянето, точно щях да ти припомня за Хараламбие... Какво съвпадение! Знаеш ли, и аз го познавах. Когато научих, ми се искаше да дойда, но не помня какво се случи и не можах...

— Имаше дело в този ден — припомни му госпожа Соломон.

— Така беше — потвърди господин Соломон. — Имах една неприятност... Колко жалко за човека!...

— Но как се случи? — попита Дорина развълнувана...

Сега Андроник я привличаше още повече, опияняваше я. Преминал през толкова опасности... Среща смъртта всеки час... С него бяха свързани толкова приключения, толкова тайнственост и мъжественост, че Дорина го загледа замаяна. Като че някаква огромна

сила я смазваше, но преди това я притегляше близо, много близо до този красив непознат, с когото все пак не можеше да свърже надеждите си. В същия момент почувствува, че капитанът ѝ е още по-безразличен, още по-чужд. Видя го как стои и слуша, прихванал с дясната си ръка копчето на горния джоб на куртката.

— Как е могло да се случи такова нещастие? — повтори Дорина.

— И аз не мога да си обясня какао точно стана — бавно каза Андроник. — Та не за първи път гребяхме в това езеро. И все пак някъде там, в средата — показва той с ръка, — лодката се завъртя няколко пъти на място и се обърна...

— Вероятно е имало водовъртеж — каза Стамате.

— Несъмнено е имало — отговори Андроник, след като задържа за миг погледа си върху него. — Но и това не беше чак толкова страшно. И двамата плувахме добре. Пък имахме и лодката, можехме да си помогнем... но тя потъна, господа, потъна, сякаш беше омагьосана и я теглеше олово...

Помълча малко. Всички бяха развълнувани, неспокойни. Беше им минало желанието да се разхождат с лодка. И сякаш изведнъж беше мръкнало. Мракът се спускаше на талази откъм гората.

— Имаше много папур под водата — каза господин Соломон. — Зная, че после в игуменството ставаше дума да го изкоренят напълно... Но израства пак...

— Това е проклятието на тръстиката — отвърна Андроник, — да не умира никога, вечно да расте изпод водата...

— И бързо ли потъна? — попита Лиза.

— Аз зърнах само главата му за няколко секунди, после потъна... Питам се как аз успях да се спася...

— Господ ти е помогнал — каза госпожа Соломон.

Андроник не успя да сдържи тъжната си усмивка, която застина на устните му.

— Може и така да е — отговори той меко.

Тръгнаха бавно и вкупом по брега на езерото. Владимир гледаше с копнеж лодката, която остана зад тях, вързана за едно колче. Андроник сякаш си спомни нещо, тъй като изведнъж спря, извади ръце от джобовете и се засмя.

— Но това не трябва да ни плаши — извика той изведнъж. — Това не означава, че ние няма да се разходим с лодката!...

Погледна живо групата. Очите му блестяха и неспокойно пробягваха от едно лице на друго. Спряха се по-дълго на Владимир и Рири.

— А дали да не направим една разходка по езерото сега? — попита той внезапно и понечи да се върне.

Стере го хвана за ръката.

— Не бъди дете! — каза той. — Не предизвиквай съдбата...

— А ако не ме оставя на мира... — прошепна Андроник повече на себе си и погледна крадешком водата.

Рири се засмя. Стори ѝ се много комично това възклицание на Андроник...

— По-добре да вървим към гората — предложи господин Соломон и ги подкани да ускорят крачка.

Групата тръгна бавно. Последни останаха Андроник, Владимир и Дорина. Господин Соломон хвана жена си за ръка и избърза напред, за да може да говори, без да се страхува, че ще го чуят.

— Кой ли е тоя? — каза той нервно. — Да знаеш, че не ми харесва много... Засенчва капитана. А мама каза, че трябва някак да уредим въпроса тази вечер... Може би ще е по-добре да ги оставим сами двамата, знаеш ли?...

Госпожа Соломон изслуша без интерес откровенията на съпруга си. Погледът ѝ лениво си почиваше върху сянката на гората пред тях.

— Какво искаш да направя аз? — попита тя вяло. — След като го поканихте, не можете да му кажете, че ви досажда. А пък и той, бедният, никак нямам впечатление, че ухажва Дорина...

— Не, разбира се — заизвинява се господин Соломон. — Не исках да кажа това... Но знаеш ли, този тип, този Андроник, е видял и преживял много и те опиянява с приказки... Капитанът е по-сериозен, не се навира навсякъде ей така. Ако разговорът не е интересен, виждаш, дума не продумва...

Помълча малко и почака да види какво ще отговори жена му, но госпожа Соломон беше все така разсеяна и не го слушаше внимателно.

— ... Знаеш ли, би трябвало ние да поемем инициативата — добави господин Соломон. — Да ги поотделим някак, да видим, може момчето да има и то да каже нещо... Във всеки случай трябва да я опознае по-добре... Но ако тоя не ни остави на мира...

— Преди малко не изглеждаше така ядосан — припомни му госпожа Соломон и се усмихна. — Какво ти стана?...

Господин Соломон се изчерви и стисна ръката ѝ.

— Скъпа, не е време за шеги — каза той, като ускори още повече крачка. — Трябва да уредим някак това, нали?... Та нали сме си все свои тук и трябва всички да помогнем...

В този момент госпожа Соломон леко го побутна с лакът, за да го накара да спре. Откъм гората, право срещу тях, идваше семейство Замфиреску. Госпожица Замфиреску ги позна първа и забърза да ги посрещне.

— Колко се радвам, че и вие сте тук! — извика тя.

След нея вървеше уморена госпожа Замфиреску заедно с двамата мъже — съпруга и девера ѝ.

— И вие ли ще спите тук тази нощ? — попита зарадвана госпожата.

Беше вече сигурна, че ще се играе покер. Благоразумно беше дошла с две тестета карти, крило още в Букурещ скри в жабката на колата.

— Цяла тайфа сме — каза госпожа Соломон с известна гордост и посочи с ръка останалите, които бавно крачеха по полето. — Тук е и един наш приятел, летец, много забавен...

И като потвърждение Андроник пристигна пръв заедно с Владимир, Стамате и Рири. Дорина беше останала последна, с Лиза и капитан Мануила. Тя сякаш нарочно странеше от Андроник и избягваше да среща погледа му. Впрочем младежът се чувстваше добре и разговаряше еднакво въодушевено с всички. Не търсеше приятелството на никого от групата. Беше избързал напред с Владимир, Рири и Стамате, защото и те имаха младежка крачка. Ако не бяха така тактични Владимир и Рири, които подозираха защо се уединиха пред тях съпрузите Соломон, Андроник отдавна щеше да ги настигне.

— ... И госпожица Замфиреску — завърши представянето госпожа Соломон с усмивка.

Погледна поласкана към Андроник. Не всеки би могъл да представи летец, елегантен и аристократичен спортсмен.

— Ето една истинска компания! — възкликна господин Замфиреску, забелязал и другите, които приближаваха.

Помисли си, че би могъл да каже нещо остроумно във връзка с манастира. Манастир или курорт?! — например. Или по-добре нещо само за мъже: колко жалко, че манастирът не е женски...

— Дорина, какво правиш тук? — попита госпожица Замфиреску и я прегърна.

— Позволи ми да ти представя...

Капитан Мануила и Стамате се поклониха възпитано и любезно. Госпожа Замфиреску ги огледа преценяващо. Започваше да разбира. Искат да омъжат Дорина, искат да смят онзи... Стамате, разбира се, на него са хвърлили око. Изглежда доста мекушав, бързо ще го прилъжат.

— Идваме от гората — обясни госпожица Замфиреску. — Ах, ако знаете каква прелест е!...

Почти притвори очи прехласната.

— И ние отиваме там — каза Лиза донякъде разочарована, че Замфирескуви са били преди тях в гората.

Струваше й се, че те са им откраднали нещо, което си е тяхно, че гората сега ще бъде по-малко хубава, видяна след други. Дразнеха я възклицанията и обясненията на госпожица Замфиреску и се опита да я прекъсне.

— Трябва да побързаме, деца — каза Лиза, като се обърна към Владимир и останалите. — Докато изгрее луната, ще вървим слепешком в мрака...

— Вървете по големия път в средата на гората — веднага ги посъветва госпожица Замфиреску. — Иначе ще се заблудите...

— Да, да — каза Лиза и тръгна. — Ще се видим по-късно в манастира...

Вървеше със съпрузите Соломон и Стамате. Капитанът, Дорина и Стере останаха по-назад. Андроник и останалите крачеха с лекота и си приказваха.

— Знаете ли, че ме хваща страх — каза Рири и се засмя. — Да не вземете да ме плашите.

— Аз не обещавам нищо — отговори Андроник, преструвайки се на сериозен. — Че то гората няма никакъв чар, ако в нея няма какво да те изплаши...

Дорина чу последните му думи и замечтано се усмихна. Пристъпваше с поглед, забит в земята.

— Тук е за приятеля ти — каза Стере на капитана. — Да ти изпее една песен нощем, в гората...

— Да, би било хубаво — съгласи се капитан Мануила, — но мисля, че е трудно за един гражданин — добави той.

— Бихме могли да поиграем на стражари и апаши — чу Дорина отново гласа на Андроник. — Ако не ме изберете мене за командир на стражарите, няма да хванете никого цялата нощ...

Рири се засмя. Дорина се усмихна все така насила. Започваше да я дразни това, че Рири, Андроник и Владимир непрекъснато вървят заедно.

— Внимавайте, госпожице!...

Гласът на капитана. Дорина неволно беше стъпила върху една изсъхнала клонка, която изпраця. Този шум обаче я изплаши по-малко от вика на Мануила. Когато се обърна, срещна очите му. Блестяха в мрака като очи на котка. Дорина потрепери.

— Одраскахте ли се? — попита той и я хвана за ръката.

Гласът му сега беше нисък, топъл. И жестовете му бяха по-нежни и ласкави.

— Чорапа ли си скъса, Дорина? — попита зад тях Рири.

Бързаше да види какво се е случило. След нея, с няколко бързи, широки крачки, се приближи и Андроник.

— Дойдох не за да видя дали се е скъсал чорапът — каза той усмихнат. — Искам да ви предлага една игра... А вие, господин капитане, ще я ръководите — добави той с много топлота, обръщайки се към Мануила.

— С удоволствие, ако приемате и хора, прехвърлили вече трийсетте — каза капитанът.

— Ето каква е играта — обясни Андроник. — Всеки от нас тръгва поред... Ще ни трябва обаче часовник със светещ циферблат — добави той.

— Стамате има хубав часовник и се вижда отлично на тъмно — каза капитанът.

Погледна напред, към групичката, в която беше приятелят му. Виждаше ги доста трудно.

— Нека аз да отида да го донеса — предложи Владимир и хукна веднага.

Съпрузите Соломон и Стамате бяха приседнали на ствола на едно паднало дърво.

— Каква хубава нощ! — възкликна Лиза.

Престори се, че малко е изморена от пътя, а всъщност чакаше да се приближат другите, най-вече Андроник. Стамате говореше рядко и обмисляше всяка дума. „Като че ли е влюбен“ — помисли си госпожа Соломон. Когато Владимир пристигна тичешком, Стамате стана от дънера.

— Случило ли се е нещо? — попита господин Соломон.

— Не. Капитанът ме прати при вас — обърна се той към Стамате, — моли ви да му заемете часовника си... Искаме да поиграем на една нова игра — добави той и изтри челото си.

— Хайде и ние, деца — каза Лиза, внезапно обезпокоена.

Тръгна по-бързо, отколкото беше прилично, по алеята, която едва се различаваше в сивия мрак. Сърцето ѝ започна да бие по-силно, усещаше ударите му в цялото си тяло. Сякаш се подготвяше значително събитие, сякаш очакваше да научи нещо важно и неотложно там, в групичката, където се виждаше Андроник.

— Донесох го — извика победоносно Владимир, изпреварвайки всички.

Андроник взе часовника и го даде на Стере.

— Чакаш една минута, но само една минута — довърши той обясненията си, — и после даваш знак за тръгване на следващия. Който не се върне, докато другият стигне дървото, знае какво го чака!...

Рири се засмя.

— Но мене ме е страх да тичам сама до дървото — оплака се тя.

— Който се страхува, няма да играе и ще остане тук, при съдията — каза Андроник.

— Добре, тогава ще играя...

Съпрузите Соломон и Лиза не разбраха нищо.

— Какво става, драги? — попита госпожа Соломон.

— Сега дайте залозите — каза отново Андроник, без да отговори на въпроса. — Сложете ги всичките в една шапка...

Погледна бързо мъжете от групата. Шапка имаше само Стере, а капитан Мануила — фуражка.

— Ще помолим господин капитана да ни заеме фуражката си — каза учтиво той.

Усмехнат, капитан Мануила я свали и му я подаде.

— Благодаря. Сега кой ще дойде с мен да сложим знак на дървото? — попита отново Андроник.

На Дорина ѝ се искаше да отиде тя, но Рири и Владимир я изпревариха.

— Че обяснете и на нас каква е тази нова игра — каза Лиза ядосана.

— Ще разбереш ей сега — отвърна кротко Дорина. — Знаеш ли, това е един вид гоненица в гората... Но не трябва да се страхуваш, както и не трябва да се спъваш, да падаш. Иначе ще изтече минутата...

Очите ѝ продължиха да следят групичката на тримата, които отиваха да означат дървото.

5.

Играта започна и пръв хукна да бяга Владимир. Беше взел залога на Дорина, кърпичка, завързана с шнурче от мартеничка. Тичаше възбуден, на големи скокове, като се пазеше от дънерите. Зърна дървото отдалече. Там, в хралупата, се намираха неговият залог и запалката на Андроник. Владимир щракна запалката, смени залозите и побягна обратно, по друга пътека. Чу сигнала на Стере:

— Вторият!

„Дано само запалката гори, докато стигне Дорина“ — помисли си Владимир. Обърна глава назад. Между дърветата се мяркаше бялата блузка на девойката.

— Владимир! — извика Дорина. — Не се отдалечаван много, че ме е страх!...

— Ще загубя залога! — извини се Владимир.

Дорина потърси дървото със светлинката. Не се виждаше нищо. А ако е духнал вятър и я е угасил?... Затича още по-силно, като притискаше с длани гърдите си. Колко ли секунди бяха изтекли? Гледаше неспокойно пред себе си. „Дали не обърках пътя?“ Изведнъж разпозна дървото. Виждаше се големият лист хартия, който Андроник беше поставил като знак. Когато се приближи, Дорина зърна в хралупата трепкащата светлинка на запалката. Взе я в ръка развълнувана. Угаси я, после я поддържа няколко секунди в дланта си, без да съзнава какво върши. Бързо смени залозите. Сега трябваше да тича Стамате; неговият залог беше автоматична писалка. Толкова лесно се държи в ръка, когато тичаш...

— Третият! — чу тя отдалече гласа на Стере.

Изведнъж се уплаши, че ще закъснее, и бързо хукна обратно. Като че сега беше станало още по-тъмно. Трябваше да заобиколи осветеното място, за да стигне при групата по друг път. Ала тя тръгна по същата пътека. След няколко секунди видя пред себе си една сянка, която тичаше страхливо, на големи скокове. Чу дишането ѝ. Стамате

тичаше с допряна до гърдите брадичка, със свити юмруци. Искаше да бие рекорд.

— Сбъркали сте пътя! — извика внезапно той, когато се сблъска с Дорина така, че едва не я прегърна.

— Стана ми страшно! — изкрещя Дорина, без да спира да тича.

„Нима ще изгубя залога, като се връщам пак оттук?“ Тази мисъл я развълнува. Може би Андроник, който трябваше да бяга пети...

— Оттук ли се идва? — попита я Стере, когато пристигна.

Стоеше с часовник в ръка, сериозен, почти тържествен. Беше наистина поласкан, че е избран за арбитър. Единствен той имаше такъв силен и ясен глас, който да се чува до избраната полянка...

— Беше ме страх да мина от другата страна — заоправдава се Дорина с ръка на сърцето. — Да не срещна някоя змия...

Жените се разпищяха.

— Тук няма змии — каза Андроник, уверен в себе си.

— Четвъртият! — рязко извика Стере, без да вдига очи от циферблата на часовника. — Лиза, бягай!

Лиза хукна като изстреляна. Откакто беше тръгнал Стамате и беше разбрала, че идва нейният ред, стоеше с напрегнати мускули и с впити в мрака очи. Проследи как сянката на Стамате се изгуби между дърветата. Беше я малко страх от нощта, която чакаше само на няколко крачки от нея, за да я погълне, да я смаже със самотата си. А когато чу Дорина да говори за змии, почувства студени тръпки да полазват по гърба ѝ, но думите на Андроник я успокоиха... Та нали беше само игра. Две минути сама в гората. И после — след нея идваше Андроник...

Стигна бързо до дървото с белия знак. Смени залозите, после потърси запалката, която беше угаснала. Намери я. Вероятно беше духнал вятър или този загубен Стамате не беше успял да я запали както трябва. Облегна се на дървото. Сърцето ѝ тупкаше силно, но не от тичането. Изведнъж ѝ беше станало студено. Толкова студено, че от време на време ѝ тракаха зъбите.

— Петият! — чу тя гласа на съпруга си, вече малко пресипнал.

Продължи да стои облегната на дървото, като се опитваше да обуздае треперенето на тялото си. „Това, което правя, е глупаво, глупаво е...“

Андроник пое с големи ритмични отскоци на атлет, увлечен от играта. Когато тръгна, всички очи го проследиха. Дорина и Рири го гледаха с възмущение как се отдалечава в мрака, гъвкав и строен. После Дорина се обърна надясно, за да види дали идва Лиза. Почака за миг, после отново се взря в мрака пред нея. Господи, какво прави, че закъснява така?... Рири нервно пристъпи от крак на крак. Сега идваше нейният ред. Когато Стере вдигна ръка, готов да извика: „Следващият!“ — Рири рязко отскочи напред.

— Лиза! — извика нетърпеливо Дорина. — Заблуди ли се?

— Какво ли прави това момиче? — попита и Стере, вперил очи в циферблата. — Оттогава минаха две минути и близо петнайсет секунди. Да не би да ѝ се е случило нещо, да не се е подхлъзнала.

— Лизааа! — прокълтя викът на Владимир. — Загуби!...

Лиза чу този вик, но не бързаше да отговори, да ги успокои. Беше ядосана, разочарована, чак ѝ се плачеше. Андроник не беше изразил никакво учудване, нито радост, когато я видя да стои подпряна на дървото. Само я беше запитал учтиво:

— Изморихте ли се, госпожо?

Тя измънка няколко думи. Беше очаквала да ѝ се случи нещо, да чуе поне една дума. Андроник обаче се отдалечи към хралупата, смени залозите, щракна отново запалката, след като набързо почисти фитила, и накрая я запита безразлично:

— Толкова бързо ли се отказвате? Остават само около трийсет секунди...

После с отсечена крачка напусна полянката. Лиза се почувства смазана от унижение. В този момент ѝ идваше да плаче, да обижда. Сянката на Андроник бързо се изгуби между дърветата, а тя продължаваше да стои на същото място. Щеше да е смешно да тича сега след него. А толкова би се срамувала, ако я срещне Рири...

Когато я видя да се приближава, зави зад дървото и пое по друг път. Сърцето ѝ вече беше престанало да бие. Една празнота, едно глупаво раздражение...

— Лизааа! — чу тя отново гласа на Владимир.

— Сварих я да стои подпряна на дървото — обясни Андроник, като се върна. — Струва ми се, че се е уморила много бързо.

Точно когато тръгваше капитан Мануила, Лиза се появи иззад дърветата.

— Какво става с тебе бе, човек? — приятелски я запита Стере.

— Тичах много бързо и ме заболя малко глава — каза Лиза.

Стори й се, че Дорина я наблюдаваше учудено и с подозрение и това я ядоса още повече. До края на играта остана настрана от групата, като пушеше отегчена. После изведнъж гласът на Андроник я накара отново да потрепери от вълнение:

— Сега започва втората и най-увлекателна част. Без арбитър. Всички бягат и се крият. Единственият арбитър е часовникът...

Лиза също се приближи до групата.

— Имат ли всички залозите в ръка? — попита още веднъж Андроник.

— И аз ли да тичам? — прекъсна го Стере. — Ще ми бъде малко трудно...

— Не е нужно да тичаш много — успокои го Андроник. — Само докато се скриеш. — После се обърна към другите така, сякаш им припомняше урок: — Всеки се връща тук, преди да е изтекъл четвърт час, поне веднъж, и взема първия залог, който му попадне. Играем, разбира се, на честна дума...

— Как, тук ли да оставя часовника? — попита капитан Мануила.

— Тук сме само ние — отвърна Андроник.

— А защо е необходим часовник? — попита господин Соломон.

— В това е и загадката на играта — усмихна се Андроник. — Контролът, арбитърът...

На никой не му беше ясно какво ще се случи, какво предстои и това ги правеше нетърпеливи и любопитни. Поглеждаха насам-натам, сякаш още сега търсеха пътека през гората и място, където да се скрият. Беше вече истинска нощ. Към езерото небето слабо просветляваше. Над тях, през гъстите клони, проблясваха няколко звезди. Безкрайна тишина се разстиляше наоколо, без някой да я усеща, без някого да ужасява.

— И трябва да тичате един по един, в най-различни посоки — добави Андроник. — Да не вземете да се върнете всички в манастира и да ме оставите тук сам.

— А ти къде ще бъдеш? — попита го капитан Мануила.

— Аз ще тръгна последен — отговори Андроник.

Стамате потърси очите на приятеля си, като че ли искаше да го попита нещо.

— Който е загубил залога, тръгва пръв — каза Андроник.

Лиза се стресна. Излезе напред, усмихна се и като видя, че всички ѝ правят знаци с ръце, хукна да бяга.

— Не тичай много бързо, че пак ще ти прилошее — извика Стере след нея.

Лиза не му отговори.

6.

Последни останаха капитан Мануила и Андроник. Още се чуваха тежките, предпазливи стъпки на Стере и от време на време — момичешки смях, викове. Това бяха Владимир, който непрекъснато подвикваше, Рири и госпожа Соломон, които се бяха разбрали да стоят близо една до друга.

— Ваш ред е, господин капитан! — припомни Андроник и се усмихна.

— А ако се пошегуваме и се скрием тук, без да се отдалечаваме? — предложи Мануила.

— Ще се развали играта. Едва сега започва хубавата ѝ, загадъчна част.

— Не би ли ми казал и на мене? — помоли капитанът.

Андроник се засмя и постави за миг ръката си върху рамото на Мануила. Сякаш пронизан от ток, капитанът нервно потрепери.

— Като че ли аз знам какво ще се случи? — каза Андроник. — Играта едва сега става хубава, защото още никой не я познава.

— Ей богу, сериозно ли говориш? — попита учуден капитанът. — Тогава защо оставяш часовника тук?...

— В никакъв случай не за да го открадне някой — отговори мимоходом Андроник. — Бихме били много наивни, ако цяла дузина разумни хора сътрудничим в измислянето на нова игра само за да може някой да открадне часовник със светец циферблат...

Капитанът поруменя, но не свали поглед. Продължаваше да гледа втренчено право в очите Андроник. Младежът съвсем не изглеждаше объркан от пронизващите зеници на Мануила.

— Тогава? — попита той пак.

— Е, нима е толкова трудно да се отгатне! — възкликна Андроник. — За да знаем как минава времето!...

Отново се засмя и направи знак на Мануила, че трябва да тръгва да се скрие.

— Аз оставам най-последен — каза Андроник.

Капитанът поклати недоверчиво глава и пое наслуки, като крачеше бързо. Андроник го изчака да се отдалечи. Проследи сянката му, докато се изгуби напълно в мрака, и после се засмя.

— Най-сетне се отървах! — прошепна той едва чуто.

Наведе се, взе часовника и се взря във фосфоресциращия циферблат: девет и пет минути.

— Ще ги оставя да поиграят до десет — добави на себе си Андроник все така развеселен. — А след това послушните деца ще се нахранят добре и ще се приготвят за сън...

Остави часовника на мястото му върху дънера и се отправи с бързи крачки към езерото. Скоро излезе от гората. Огледа се на всички страни, за да се убеди, че никой не го е видял. Впрочем той предполагаше, че всички са се скрили навътре в гората. Оттам непрекъснато долиташе смях, викове на уплаха, пукот от стъпкани клони. Андроник стигна до брега на езерото и потърси с очи някакво прикритие. Отправи се към една копа прясно окосено сено и се изтегна безгрижно на нея, събрал длани под главата си. Очите му обхванаха отведнъж цялото небе високо над него и припламнаха, удавени в мрака. Отдалече, едва доловимо, до него достигаха гласовете от гората.

— Дано само не се уплашат от собствения си страх — прошепна тихо Андроник и се усмихна.

* * *

Лиза, която беше тръгнала първа и беше отишла най-далече, внезапно спря и вторачи очи пред себе си. Стори ѝ се, че вижда някаква сянка, която се движи внимателно и сякаш я дебне да се приближи. Стори ѝ се дори, че чува хрипливо дишане, излизащо сякаш от гърлото на някакъв звяр. Стана ѝ страшно и се закова на място, без да посмее да отмести поглед. Сянката се придвижваше бавно и предпазливо, като че се страхуваше да не вдига шум.

Лиза щеше да остане още дълго време с неподвижен поглед, със затаен дъх, ако неочаквано не беше чула един глас, идващ отдясно.

— Кой е там?

Разпозна Стамате, който се приближаваше също с известен страх, с протегнати ръце.

— Сст! Не вдигай шум! — прошепна му Лиза. — Не ти ли се струва, че има нещо пред нас?

Стамате се взря внимателно.

— Не виждам нищо...

Само може би подухваше вятър. Сега той беше съвсем близо до Лиза и му се струваше, че усеща дишането ѝ в собственото си тяло. Вече не се смущаваше толкова от присъствието на жената.

— Няма нищо — добави той, за да я успокои.

И наистина сянката изведнъж се беше притаила, никакво движение, никакъв шум. Само тихият вятър над клоните.

— Какво ли правят другите? — неочаквано въодушевена попита Лиза. — Видя ли някого?

— Само госпожица Рири — каза Стамате, като се приближи още повече до Лиза. — Беше сама...

— Ами като ти си я оставил сама... — подхвърли му злобничко Лиза.

— ... Не търсех нея — придоби кураж Стамате и хвана ръката ѝ.

Лиза не я издърпа. Забавляваше я и в същото време я ласкаеше неочакваната страст, която беше успяла да запали в сърцето на мълчаливия инженер. Даваше си сметка, че с него може да си поиграе, без да се страхува. Беше твърде свенлив, твърде почтен.

— Какво ли прави Андроник? — попита тя рязко, за да наруши мълчанието. — Изглежда много подозрителен тип — добави бързо. — Ти разбираш ли нещо от тази игра?

— Нищо — вежливо побърза да ѝ отговори Стамате, — но тъкмо затова ми харесва повече... Иначе никога не бих могъл да остана насаме с теб...

Усещаше как тупти сърцето му. Държеше ръката ѝ близо до гърдите си. Лиза се засмя.

— А нима сега си сигурен, че сме наистина сами?! — каза тя и го погледна в очите.

Стамате потръпна. „Окуражава ме.“ Прегърна я и се опита да я целуне. Лиза лесно се отскубна и се засмя.

— А, не така! — каза тя и побягна.

— Но единствено ти загуби. Това е игра със залози...

Лиза тичаше през гората. Вече не я беше страх, като знаеше, че Стамате я следва.

Напротив, чувстваше се подмладена, свободна и това увеличаваше радостта ѝ от тичането.

— Да знаеш, че ще се спъна и ще падна по твоя вина — извика тя, като усети дишането на мъжа зад нея.

Стамате отново я прегърна и този път не я остави да се изплъзне. А и Лиза не се дърпаше.

— Нима не ставаше дума да играем на залози? — прошепна Стамате.

Опита се да я целуне. Лиза се отдръпна със смях. Нито искаше, нито можеше да се разсърди от дързостта на младежа.

— Ако ни види някой? — прошепна тя тайнствено.

— Тъкмо затова — никакъв шум! — каза близо до ухото ѝ Стамате и докосна с устни косите ѝ.

Жената потръпна от вълнение. Той почувства, че гърдите ѝ бурно се повдигат, и я притисна още по-силно до себе си.

— Кой е там? — чу се изведнъж гласът на Владимир.

Двойката остана неподвижна. Лиза понечи да се засмее, но захлупи лице на гърдите на мъжа.

— Шшт! — промълви Стамате все така близо до ухото ѝ. — Ще му изиграем един номер...

— Кой е там? — попита за втори път нервно Владимир.

Беше чул приглушени гласове, смях, шумолене — и всичко това беше стигнало до омагьосаните му уши обвито в еротична тайнственост, отчайваща, чувствена. Усети как по цялото му тяло се разля странна, вълнуваща топлина, от която изведнъж му прималя и главата му се замая. Близо до него, може би само на няколко крачки, зад някое от тези високи и умислени дървета става нещо непознато и непозволено. Но кой би могъл да е... Владимир направи няколко крачки. В противоположната посока обаче зърна една сянка, която му махаше с две ръце. Бързо тръгна към нея, като внимаваше да не настъпи някоя суха клонка.

— Ти видя ли някого досега? — попита госпожа Соломон и хвана ръката му.

От топлината на женската ръка Владимир разбра, че нещо се е случило със съпругата на братовчедата Соломон. Беше възбудена, очите ѝ блестяха, гласът ѝ беше станал по-плътен.

— Да знаеш колко ме беше страх, преди да те видя!... — оплака му се тя глезено. — Откакто се заблудих, стоя тук сама...

Същият трепет постепенно обхващаше и Владимир.

— Как можа да се заблудиш? — попита я той повече за да каже нещо, отколкото за да получи отговор.

Защото тази тишина, в която чуваше само ударите на сърцето си и учестеното дишане на братовчедка си, го ужасяваше...

— Стори ми се, че някой ме дебне — каза госпожа Соломон. — Тебе не те ли е страх?

— Не — каза спокойно Владимир. — Но не разбирам нищо от тази игра. Не зная дори колко минути са минали, откакто тръгнахме...

Обърна се към госпожа Соломон. Срећна пламтящите ѝ очи и в миг поруменя.

— Дали да не отидем да видим колко е часът? — попита той ей така, колкото за да скрие смущението си.

— В това няма никакво очарование — прошепна госпожа Соломон. — Хайде по-добре да хванем някого в любовно прегрешение и да се пошегуваме.

Двамата тръгнаха, притиснати един до друг, да търсят пътеката. Владимир не смееше да мине покрай онези дървета, зад които беше чул преди малко шепот и приглушен смях. Страхуваше се и въпреки това мястото го привличаше като омагьосано.

Неговата братовчедка все повече се отпускаше на ръката му.

— Лиза — чу се отдалече гласът на Стере.

Госпожа Соломон се засмя.

— Всеки си търси жената! — каза тя високо. — Може точно в това да се състои играта...

Лиза чу стъпки и се опита да се освободи от ръцете на Стамате.

— Пусни ме! — прошепна тя.

Госпожа Соломон неочаквано спря, сякаш и нея я омая същото непонятно вълнение, което беше изпитал по-рано Владимир.

— Тук има някой — каза тя тихо. — Хайде да ги хванем...

Двамата се приближиха до дървото. Изведнъж Лиза застана пред тях.

— В тази гора има един фавън — възкликна тя, като се опитваше да скрие вълнението си.

— Да се надяваме, че не е само един — засмя се госпожа Соломон.

Искаше да хване отново ръката на Владимир, но той беше приковал очи в мястото, откъдето изскочи Лиза. Кой ли е бил там? И какво ли се е случило под прикритието на гъстия мрак? Срамуваше се от мислите си и в същото време го беше яд на собственото му тяло, което отчаяно се бореше със свенливостта. Искаше да избяга. Струваше му се, че сега цялата гора диша като човек, топло, чувствено. Сякаш от всички страни проникваше горещият дъх на голи тела и във всички хрусталаци дишаха прегърнати двойки.

— А ти какво правеше тук, Владимире? — внезапно го попита Лиза. — Ти ли викаше преди малко? — попита го тя отново и му се усмихна.

— Като че ли не си разбрала... — отговори обиден Владимир и се намръщи. — Като че днес за първи път ми чуваш гласа...

Госпожа Соломон се засмя и го придърпа по-близо до себе си.

— Остави ми момчето на мира, не го ядосвай! — каза тя покровителствено.

Владимир беше отвратен от себе си. Трябваше да смени темата, да се избави от мислите си.

— Къде ли са другите? — попита той и бързо освободи ръката си, която госпожа Соломон беше хванала здраво. Приблужи длани до устата си и се провикна.

След този протяжен вик сякаш му олекна напълно и той усети, че самочувствието му се възвръща. Стори му се, че цялата гора зашумя и зазвънтя от неговия вик.

— Влаад! — отговори му радостен вик на девойка. — Къде сте се скрили?

— Хайде да я изплашим! — предложи Лиза.

— Това е Рири — каза Владимир. — Ако я изплашим, ще се разкреци и ще станем за смях...

И наистина откъм осветеното място се виждаше да се приближава една сянка, която пристъпваше страхливо.

— Не ме плашете! — извика Рири. — Знаем къде сте!...

Въпреки това напредваше много предпазливо. Иззад всяко дърво би могъл да изскочи неочаквано някой, да я хване здраво с ръце и да я изплаши...

— Ще ви кажа нещо забавно — добави тя вече по-отблизо. — Ама не ме плашете!...

Спря и зачака. Трепереше цялата.

От мрака пред нея излезе Владимир.

— Къде беше? — попита я той, за да я успокои.

— Отидох да видя колко е часът и се загубих. Кой още е там? — бързо попита Рири и се взря изпитателно в мрака.

— Лиза и Агло — каза отегчено Владимир. — Видя ли още някого?

Рири се засмя.

— Минах покрай часовника — прошепна тя. — И да видиш, Стере и Жорж са вече там и много спокойно са се изтегнали на тревата.

Изад дърветата се показва заинтригувана Лиза.

— А някой виждал ли е Андроник? — попита тя.

— Него не го видях... Да знаеш, че нещо ни готви... Имам обаче още една тайна — добави Рири, като отново сниши гласа си. — Дорина и капитанът се разхождат като влюбени...

Госпожа Соломон също дойде при тях.

— Видя ли ги? Капитанът ли беше или Андроник? — попита Лиза.

Рири възнегодува. Беше именно Мануила, крачеше до Дорина и двамата тихо си приказваха. Не беше успяла да чуе какво си говорят. Дорина все вдигаше нагоре глава, сякаш се опитваше да проникне с поглед през гъстите клони и да съзре небосвода.

— Сами ли бяха? — повтори въпроса си Лиза. — Да не би и Андроник да се е криел някъде там?...

Рири заобяснява наново. Усети, че говори разпалено, сякаш се опитваше да защити Андроник от неоснователно обвинение, и се изчерви.

— Какво ли са си говорили влюбените? — зачуди се Владимир и се усмихна. — Ще кажем на Жорж, да го зарадваме...

* * *

Капитан Мануила беше срещнал Дорина случайно, без да я търси. Тръгна последен и след кратко колебание се отправи към полянката. Както си вървеше замислен, с наведена глава, изведнъж му стана много противно, че прояви слабост. Да слуша той, благоразумен човек, заповедите на един хлапак. И дано поне няма нещо нечисто тук...

Изглеждаха му странни много неща в този Андроник. Най-много го дразнеше обаче това, че шумното му и вълнуващо появяване, въображението му на младеж, свикнал да си губи времето със спорт, жени или в сън, беше развалило на всички им удоволствието да потънат наивно смълчани в нощната тайнственост на гората. Тази голяма заспала гора вече не вълнуваше Мануила. Сякаш беше градска градина, в която си играят юношите и децата... Измислиците на Андроник бяха унищожили цялата загадъчност и сега сенките на дърветата се струваха на капитана подходящи само за любене или за спане.

Тъкмо мислеше да се върне на мястото, от което бяха тръгнали, когато видя съвсем близо до себе си Дорина. Позна я по ярката блуза, по дългите, неспокойни ръце.

— Вие ли сте, господин капитан? — попита го девойката.

— Да, случайно — отговори Мануила. — Чакате ли някого?

Наистина Дорина сякаш дебнеше. Беше си избрала място, откъдето можеше да наблюдава в разни посоки между стволите на дърветата, а самата тя оставаше почти незабележима. Когато капитанът я запита, Дорина отрече прекалено категорично. Мануила разбра и кръвта изведнъж нахлу в лицето му. Озлоблението му към Андроник започна да расте. И в същото време оскърбената му гордост го караше малко да презира това глупаво момиче, което си мислеше, че може лесно да го измами с първия срещнат.

— Не разбирам много що за игра е това — каза Мануила, като забеляза, че Дорина мълчи объркано. — Имам чувството, че Андроник ще открадне нещо и ще изчезне... Най-забавното е, че толкова разумни хора се оставиха да ги заблуди — добави той бързо, като усети, че Дорина иска да го защити.

— Не вярвам господин Андроник да е един най-обикновен мошеник — каза Дорина, като се овладя.

Капитанът се засмя и се приближи още повече до девойката. Сега му се струваше, че пред него не стои една евентуална годеница, една добре възпитана госпожица, която трябва да уважава, а някое от онези безбройни момичета, които срещаше в своя ергенски живот. Хвана ръката ѝ и я придърпа леко към себе си.

— Оставете, госпожице, той не заслужава да бъде защитаван от толкова мило момиче като вас...

Дорина замръзна, учудена от рязката промяна в капитана. Що за човек е той, че си позволява толкова много и по такъв вулгарен начин?...

Страхуваше се да извика. Капитанът не беше ѝ казал още нищо неприлично и на жеста му не би трябвало да се придава особено значение, ако не беше така неочакван...

— Хайде по-добре да се поразходим — каза отново Мануила.

Дорина се поколеба, но капитанът леко я дръпна след себе си.

— Доста странно постъпвате, господин капитан — осмели се да каже Дорина.

— Представете си, че играем на залози, госпожице — засмя се Мануила. — Сърди ли се някой?... И понякога се случва да ти се падне точно кавалерът, който не ти се харесва...

Подчерта така явно думите си, че Дорина се почувства задължена да се извини.

— Не исках да кажа това, но признавам, че вашият глас ме изплаши малко...

— Може би заради ехото... А не мислите ли, че сега дори не можем да почувстваме, че се намираме в гора? — попита след известно време капитанът и обгърна с поглед всичко наоколо.

Дорина също погледна нагоре, към небето. Наистина беше толкова тихо, толкова спокойно...

— Сякаш сме в Чишмиджиу — добави Мануила.

— Не, по-скоро в Синая, в парка отгатык манастира — уточни Дорина и се усмихна.

— Тъжно е, нали?... И като си помислиш, че можехме да влезем в гората боязливо и да си разказваме приказки с дяволи и призраци...

— Не, не, моля ви, наистина ме е страх — възкликна Дорина глезено.

— Все ще мога да ви защита, не се страхувайте... Както и да е, щяхме да прекараме много/по-добре, ако не бяхме срещнали онзи младеж...

Дорина отново помръкна. Ядосваше я настойчивостта на Мануила. „Кой знае какво си мисли за мене този грубиян...“ Всъщност, когато го видя, Дорина за миг повярва, че е Андроник. Би било забавно да срещне Андроник сама. Кой знае, може би... Обърна се пак назад. Нямаше никого, а беше ѝ се сторило, че някой ги наблюдава. Бяха се отдалечили много от останалата част от групата.

— Какво мислите, че правят другите? — попита Дорина, за да смени темата.

— Каквото правим и ние, говорят за любов... — каза капитанът с преднамерена вулгарност.

Дорина трепна неспокойно. „Ако вземе сега да ми се обяснява?“ Би било смешно... И все пак е възможно този човек един ден... Поне да беше глупав като Стере, да можеше да го презира...

— Аз поне искам да разговаряме с вас за любовта — поде отново капитанът, — но не на шега... Не зная какво правят сега останалите, аз обаче искам да ви запitam сериозно, приятелски, ако ми позволите, разбира се...

— Но да! — побърза да се съгласи Дорина поуспокоена.

— Искам да ви запitam вие как мислите: всичко това, любовта, една случайност ли е, пламък, който се разгаря изведнъж, както се казва, или е нещо, което се натрупва бавно, след няколко години съжителство и приятелство... Вашето мнение, разбира се, ме интересува...

— Виждате ли, аз малко разбирам от това, за да имам лично мнение — пошегува се Дорина. — Вероятно бих могла да ви, кажа нещо по този въпрос, но от друга гледна точка. Бих могла да говоря като за нещо непознато още, за което съм си мислила, разбира се, и аз като за един идеал.

Започна да приказва бързо, разпалено, на скоро си даде сметка, че не мисли, като говори, че говори почти несъзнателно. Други спомени имаше в ума ѝ, завладян от проблясването на две неспокойни очи... Спря и погледна отново небето, за да дойде на себе си.

„Мисли си за другия“ — разбра с огорчение Мануила.

Чувстваше толкова ясно присъствието му, че вълна от отчаяна ревност ярко оцвети бузите му, спря дъха му.

— Да, разбирам — каза той, като се овладя.

— Така е, нали? Има неща, които е много трудно да определиш... — извини се Дорина.

Продължаваха да вървят заедно. Пак за него, все за него си мисли — усещаше капитанът.

— Колко ли е часът?! — попита изведнъж Дорина, сякаш си беше припомнила, че трябва да свърши нещо неотложно. — Дали да не се връщаме?...

7.

Минаваше десет часът и семейство Замфиреску започваше да губи търпение. Бяха останали на двора и седяха на пейката пред манастирската приемница.

— Да знаете, че е така, както ви казах — обади се госпожа Замфиреску. — Искат да се отърват от Дорина...

Госпожица Замфиреску се почувства унижена от обрата на разговора, стана от пейката и се отправи към езерото.

— Отивам да видя дали не идват — каза тя.

— ... И аз подозирам кой е уредил работата — продължи госпожа Замфиреску. — Станало е тайничко в Букурещ, да не разберем ние нищо... Изглежда, се страхуват да не им откраднем зетя...

Понечи да се засмее, но не може да овладее яда си. Поне да беше се върнала по-скоро Лиза, да научи нещо от нея...

— Гладна ли си? — попита я господин Замфиреску. — Какво ще кажеш, ако не ги чакаме повече и седнем на масата?...

Госпожа Замфиреску намери повод да си излее яда.

— Боже господи, че нали до четири часа седяхме на масата, драги! И, слава богу, добре си похапна...

Господин Замфиреску рязко се обърна към жена си, готов за кавга. Точно в този момент обаче госпожица Замфиреску затича към тях, като им махаше с ръка.

— Връщат се — извика тя весело. — Чух им гласовете откъм езерото... Каква приятна компания са!...

Сега съжеляваше, че не отиде и тя с тях в гората... Може би са играли различни игри или са попели заедно. След като толкова се забавиха...

— Добре, че се връщат — каза господин Замфиреску оживен. — Надявам се, че след вечерята няма веднага да седнете да играете карти...

Госпожа Замфиреску се нацупи, стана от пейката и отиде при дъщеря си.

— И да не вземеш да им кажеш, че сме ги чакали за вечеря — прошепна тя. — Да не си мислят, че примираме за тях... Да видим най-напред дали ще ни поканят...

Гласовете се чуваха вече съвсем ясно. Изглежда обаче, че групата се движеше бавно, тъй като известно време не се показва никой. Постоянно се чуваше смях. Госпожа Замфиреску също си приготви усмивката. Върна се отново на пейката и започна да говори високо, като се опитваше да оживи своята малка група. „Да не си помислят, че ни е доскучало тук сами и че ги чакаме тях, за да се забавляваме...“

— Кога ще изгрее луната, Хорика?! — попита тя гальовно господин Замфиреску.

— Към полунощ — отговори мъжът ѝ и се взря в небето.

— Мене не ме излъгахте — чу се гласът на Стере, — защото ние с Жорж добре се бяхме разположили, не сме кръстосвали гората като вас...

— Е, хайде, кажете, не беше ли хубаво?! — попита засмян Андроник.

Това беше смях, който не можеше да те разсърди. Младежки, искрен, клокочещ сякаш от горда мъжественост. Госпожица Замфиреску се усмихна, въпреки че другите бяха още на няколко метра от нея.

— Най-излъган останах аз — добави Андроник, — защото планът ми не успя...

— А защо не искаш да ни кажеш какъв план имаше? — попита Лиза.

— Не мога — извини се Андроник, — защото още не съм се отказал от него. Заблудих се малко в гората и не стигнах навреме, това беше всичко... Иначе и досега щяхте да сте в гората...

— Умирам от любопитство! — каза Лиза.

— Бъдете спокойна, госпожо — увери я Андроник. — Играта продължава, без дори да подозираме...

Двете групи се събраха и госпожа Соломон разказа на другите как бягаха из гората.

— Беше страхотно! — възкликна тя. — Толкова тихо и един чист въздух...

— Нали ви казах? — намеси се госпожица Замфиреску.

Всички бяха въодушевени и говореха едновременно. Дори Стамате беше сега по-общителен и от време на време се осмеляваше да се пошегува. Целувките на Лиза му бяха вдъхнали смелост.

— Да знаете, че щом изгрее луната, ще отидем още веднъж в гората — каза той.

— Аз не — застрахова се Стере. — Да върви младежта.

Госпожа Замфиреску шумно се разсмя. Значи на Стере може да се разчита, а вероятно и на Соломон. Малко покер след вечеря, уединени в някоя стая на манастирската приемница...

— Кой ще приготви трапезата? — попита господин Соломон. — Донесохме си кошниците от колата?

Рири, Лиза и госпожа Соломон отидоха да сложат масата.

В първия момент госпожица Замфиреску поиска и тя да им помогне, но видя, че Дорина остава. В такъв случай е по-добре да остане и тя. Има толкова младежи — шегуват се, смеят се, — похубаво е тук...

— Кой ще дойде с мен в избата да купим вино? — попита отново господин Соломон.

Почти всички мъже пожелаха да видят манастирската изба. Особено нетърпеливи бяха Андроник и Владимир.

— Да знаете обаче, че ще донесем виното във ведро — обясни им господин Соломон, поласкан от вниманието, с което се посрещаше всяка негова покана.

— Във ведра и глинени кани — уточни господин Замфиреску. — И да поискате да ви дадат от онова, рубиненото, страхотно е... Има и тамянка, но то много бързо ти се качва в главата...

— Много е силно — намеси се и госпожа Замфиреску. — Хорика, ние от кое имаме в колата?

— От същото.

— Хич не ни и трябва да ги смесваме — каза Стере. — Да не забравиш обаче да поискаш и сирене. Правят тия тука едно сирене, да ти се вземе акълът...

Групата тръгна да търси калугера, отговарящ за избата. Когато се разприказваха, бяха забелязали сенки на монаси, наизлезли пред килиите да видят откъде идват толкова гласове, но икономът не беше между тях. Господин Соломон го познаваше — мършав, висок калугер,

с рядка брада, „изгризана от молците — добави господин Соломон — и приказва на носа си“. Започна да говори носово като него.

Стамате и капитан Мануила се разсмяха.

— Но къде е Андроник? — запита внезапно господин Соломон, забелязал, че младежът е изчезнал.

— Сигурно е отишъл да търси приятелите си — каза Владимир.

— Хайде де! Нима мислиш, че тази история с приятелите е истина?! — промълви шепнешком, с ирония в гласа, капитанът.

— Шшт! Недей така, може да ни чуе — намеси се Стамате. — Не е хубаво да го одумваме, когато го няма.

— Това казвах и аз — обади се господин Соломон. — Изглежда ми момче от добро семейство, но жалко, че е такъв буен, неспокоен — добави той, за да помири всички.

Намериха иконома и поискаха двайсет литра от тъмночервеното вино. Калугерът взе две големи глинени кани и едно ведро и им показа пътя.

— Само да можете да го изпиеете всичкото — прошепна той, без да извързва очи.

Когато стигна пред една дървена врата, обкована с желязо, калугерът спря, потърси ключа и отвори бавно, внимателно. После запали една вощеница и взе ведрото в лявата си ръка. Глинените кани остави на Владимир.

— Стъпвайте по-внимателно, че стъпалата са доста изтъркани — посъветва ги той.

Движеха се внимателно и с известно вълнение. Сводът на избата беше висок и се разширяваше, колкото по-навътре навлизаха. Владимир настръхна от студа и влагата, от тайнствеността на тези остарели зидове, от играта на сенките, раздвижени от пламъка на свещите.

— Кой знае колко неща са се случили тук — каза той замаян.

— Същото си мислех и аз — обади се капитанът. — Сякаш нещо те притиска... А сега тук се пазят само бъчвите с манастирско вино...

Стамате учудено разглеждаше стените на избата.

— ... Дай ни, моля те, и малко от хубавото сирене — каза господин Соломон.

Калугерът пусна виното да тече в каната. То клокочеше и разпръскваше силна, благоуханна миризма. Очите на Владимир

останаха приковани в рубинения въртеж в гърлото на съда. Виното преля малко и изтече във ведрото.

— ... Това е най-хубавото вино по тези места — каза Андроник.

Всички потръпнаха и се обърнаха уплашени.

— Как дойде така бе, байно, че никой не те усети? — весело го запита господин Соломон.

Андроник посочи пътя, извеждащ от избата.

— Оттам — каза той спокойно. — Загубих ви на двора и затова дойдох направо в избата. Не за първи път слизам тук — добави той усмихнат. — Колко ведра от това вино съм изпил досега...

Калугерът вдигна глава, за да види по-добре лицето му. На пламъка на свещта всички имаха бледи, изпити лица, с дълбоки сенки.

— Познаваш ме, нали, отче? — попита го Андроник и прекара ръка през косите си.

— Идват много господа в манастира — каза калугерът и сведе очи. — Не ги помня добре.

— Но мене ме знаеш — добави по-тихо Андроник, като че ли искаше да го чуе само калугерът.

Обърна се рязко към останалите и им показа с ръка свода на избата.

— Аз познавам всички тези стени, сякаш съм бил тук от самото начало... Понякога ми се струва, че сънувам, толкова много неща помня. Кой ли ми ги е казал, кой ли ми ги е показал?... Сякаш съм се родил, когато се е градил манастирът...

Господин Соломон се засмя. Вдигна една от пълните кани доволен и я претегли на ръка.

— Говориш като по книга — каза той на Андроник. — Като в онези разкази за хора, които си въобразяват, че са живели някога и друг живот...

— Не — простичко го прекъсна Андроник. — На мен не ми се струва, че съм живял и друг живот някога, отдавна. Аз имам чувството, че съм живял тук непрекъснато, от съзиждането на манастира...

— Че то има повече от сто години — каза калугерът, но без особено учудване.

— Има дори повече, отколкото мисли твое преподобие — поправи го усмихнат Андроник.

Владимир наблюдаваше с известен страх навъсеното лице на Андроник. Дали от студа в избата или от изпаренията на разлятото вино, или пък от зашеметяващите сенки, които хвърляше по стените трепкащият пламък на свещта, но в последните минути неговите чувства и възприятия се бяха променили. Струваше му се, че с тези свои разкази Андроник злобно се подиграва с всички. Лицето му е мрачно, но е готов всеки миг да избухне в смях. Как останалите не забелязват, че Андроник се шегува или пък може би наистина сънува, пиян вече от това вино.

— Плащаме честно, господарски, и тръгваме — каза господин Соломон и отброи парите.

Капитан Мануила се беше смълчал и сякаш блуждаеше в мрака. Съживи го Андроник, като му показва отново стените.

— Мисля, че днес вече никой не знае — каза той, — че на това място загина истинската дъщеря на Моруци^[1], неговата родна дъщеря, а не другата, осиновената от втория брак...

Калугерът вдигна уплашено очи и скришом се прекръсти набързо. Андроник се престори, че не го вижда, и продължи с втренчени в Мануила очи:

— И аз не бих могъл да ти кажа откъде знам това, но така е останало. Тук е умряла тя, Аргира, „бледоликата хубавица“, както шеговито я наричали тогава...

— Защо е умряла? — попита Владимир с половин уста.

Доведоха я тук насила и без да знае старият княз. Някои казваха, че дори без да знае игуменът. Тогава жените не влизаха много в мъжките манастири. Доведоха я една нощ и както не се знае защо умря толкова неочаквано, така не се знае и как умря. Искаха да се отърват от нея, защото в същата година се уреждаше втората женитба на стария и другата девойка чакаше... И умря Аргира на третата нощ. Тук, на това място...

Андроник се обърна и показа с ръка наоколо.

— Споменавате ли я понякога в службите, отче? — неочаквано попита той калугера.

Икономът поклати глава. Сега за пръв път чуваше тази история и тя му се струваше измислена и варварска. Болярска дъщеря, умряла точно в избата на манастира — изглеждаше му невероятно.

— Хайде да вървим, че май става студено — каза господин Соломон.

Тръгнаха. Всички бяха настръхнали от студа в избата и от зловещия спомен, който Андроник беше възкресил толкова неочаквано.

— Какво ти дойде наум да ни плашиш с това момиче? — попита го господин Соломон, щом излязоха навън.

Андроник се засмя.

— Така се шегувам аз понякога, за да дразня хората, които са ми симпатични — каза той с друг тон. — Но тази история е тъжна, нали?...

След студа в избата нощта навън им се стори топла. Виждаше се част от небето между дърветата и килиите. Дворът изглеждаше леко осветен от скрита някъде наблизо светлина.

— Какво великолепиe — възкликна господин Соломон, като гледаше небето и се възхищаваше на многобройните звезди. Беше спрял на сред двора с кана вино в ръка. Андроник използва случая, приближи се до него и му прошепна тихо, за да не го чуят останалите:

— Моля те, не казвай на жените за историята с момичето. Ще им развалиш настроението...

Господин Соломон му кимна лукаво. В следващия миг обаче, като се взря по-дълбоко в очите на Андроник, шеговитото му настроение се изпари. Те имаха метален, тъмен, замайващ блясък.

— И ти си един дявол! — възкликна той.

В действителност близо до младежа изведнъж се беше почувствал изтощен. Безброй глупости му минаха тогава през ума. Дали пък този Андроник не е някой магьосник — от ония, които слагат упойващи билки във виното, за да ограбват после хората...

Тръгна подир другите, ала в душата му се беше прокраднало съмнение.

— Жаден ли си? — попита той след малко и спря. — Хайде да пийнем от каната...

Андроник на свой ред намигна лукаво, взе каната от ръцете на Соломон и внимателно я доближи до устните си. Започна да пие жадно, лакомо. Гълташе като насън. На господин Соломон чак не му се вярваше, но този юнашки жест го поуспокои. Докосна леко рамото на Андроник.

— Спри бе, човек, остави по глътка и за другите...

— Най-вече! — каза Андроник шеговито и загадъчно, след като отдръпна каната от устните си.

Ускориха крачка, за да настигнат другарите си.

[1] Александър Моруци — княз на Влашко (1793–1796, 1799–1801) и на Молдова (1792, 1802–1806, 1806–1807). — Б.пр. ↑

8.

Вечерята беше към края си. Наближаваше полунощ и младите вече нямаха търпение да станат от масата и да отидат в някоя друга стая. Там биха могли да разговарят по-свободно, да си организират други игри или дори да потанцуват. Госпожа Соломон беше споменала, че се е погрижила да донесе грамофона на Владимир. Ако покроят с носна кърпа фунията, може би няма да се чува отвън. „Всъщност — беше добавила тя — всички калугери спят по това време.“

Трапезата беше скромна само на вид — малки чинии, книжни салфетки, тук-таме чаши. Всъщност госпожа Соломон и госпожа Замфиреску бяха отрупали масата със студено печено месо, колбаси, сардели, различни видове сирене, плодове. Избраха нарочно тази стая за трапезария, за да оставят свободни за игри и танци другите помещения — по-големи и по-чисти. Всички знаеха, че този „студен бюфет“ — както казваше госпожа Замфиреску — няма да трае дълго, и не искаха да пръскат чинии и чаши и в другите стаи. В две от тях щяха да спят по-късно дамите. Бяха занесли там пътните си чанти, дрехите и пакетите. Леглата щяха да бъдат събрани едно до друго, за да се сместят по-добре. Госпожа Соломон обяви, че и тя остава, въпреки че беше усетила веднага комарите.

Владимир пръв даде знак за ставане. Беше пил доста и сега бе придобил кураж и неизчерпаемо въодушевление. На трапезата беше седял между госпожа Соломон и госпожица Замфиреску и се беше почувствал ухажван и от двете. Всяка от тях искаше да му каже нещо тайно на ухото, като притисне гърдите си до рамото му. Впрочем по време на вечерята компанията съвсем се беше отпуснала. Манастирското вино беше поразпалило всички, дори и Замфирескуви, които не бяха така близки с останалите.

— Хайде да видим дали не е изгряла луната — каза Владимир, като стана от стола и хвана за ръка госпожица Замфиреску.

— А дали да не направим сега една разходка до езерото? — попита някой.

Шумът от отместените от масата столове, благодарностите, отправени към домакините, смехът и всеобщите приказки заглушиха отговора. Всички се отправиха към голямата средна стая. Господин Соломон точно се опитваше да преброи желаещите още едно кафе, когато забеляза, че Андроник е побледнял, а погледът му е прикован във вратата. Откакто беше станал от масата, Андроник не беше отронил ни дума. Изглеждаше загрижен, възбуден, а очите му шареха на всички страни.

— Не се ли чувстваш добре? — попита го господин Соломон.

Лиза и Рири веднага се приближиха разтревожени до Андроник. Бяха чули въпроса на господин Соломон и използваха добрия случай да покажат вниманието си към този очарователен младеж, който беше възхитил всички със своята непосредственост по време на вечерята.

— Дали да не изпиеш още едно кафе? — предложи Лиза. Беше щастлива, че може пак да бди над него.

На масата беше седяла до него. Отново започваше да се надява, въпреки че Андроник не беше си позволил нито един по-интимен жест.

— Нищо ми няма — студено се усмихна Андроник. — Развълнуван съм по друга причина, но ако ви я кажа, ще ми се подигравате...

— Кълна ти се!... — започна пламенно Лиза.

Андроник я прекъсна вежливо с ръка.

— Нека да не пресилваме нещата — каза той. — Става дума за една дреболия... Но дреболия, която би могла да притесни някого от вас.

— Какво се е случило? — попита и госпожа Замфиреску, която се беше приближила заедно с госпожа Соломон и Владимир.

— Засега нищо — обясни Андроник, — но скоро ще се случи... Може ли малко тишина? — попита той.

В трапезарията Стере разговаряше високо с господин Замфиреску и с капитан Мануила. До вратата друга шумна група — Стамате и останалите.

— Какво става? Какво става? — попита някой.

Събраха се всички край Андроник. Стана по-тихо.

— По-добре е открито да ви кажа — прошепна Андроник. — Наблизо има змия...

Дамите едновременно изпищяха.

— Защо ги плашиш с такива шеги? — попита капитан Мануила леко ядосан.

— Съвсем не ги плаша — спокойно каза Андроник. — Много близо до нас има змия...

Отново се чуха викове, уплашен смях... Андроник обаче продължи, без да им обръща внимание:

— Ще дойде тук, когато излезем в градината, а може и по-късно, като си легнем...

— Пази боже! — възкликна госпожа Замфиреску и се прекръсти. Андроник свъси вежди и наведе глава.

— Питам ви — добави той след малко, — не е ли по-добре да я хванем още сега?

Мълчаха всички, сякаш едновременно бяха онемели от неочакваните думи на Андроник. Дали се шегува? Дали този забавен младеж няма пак да им изиграе някой номер?...

— А как ще я хванем? — попита капитанът след дълго мълчание, като се опитваше да се усмихне.

— Аз се наемам с това — каза Андроник, — но трябва да действаме бързо...

Тръпка на паника и любопитство прониза всички.

— Най-напред ви моля да запазите тишина — заповяда Андроник — и да застанете долепени до стената... Така...

Приблужи се до господин Соломон и леко го побутна към вратата, сякаш му търсеше подходящо място по-близо до стената. Господин Соломон се остави да го преместят, без да се противи. Когато Андроник постави ръце върху раменете му, почувства как вълна от гореща кръв нахлува към сърцето му. Остана на определеното място, без да има сили дори да се усмихне, и зачака.

— Моля ви, приближете се плътно до стената! — заповяда отново Андроник със силен и решителен глас. — Колкото е възможно по-плътно до стената... И не помръдвайте, каквото и да се случи — подчерта той, като местеше погледа си от един на друг. — На никого от вас няма да се случи нищо страшно... Но ако се движите и крещите, ще ме объркате и ще ми отворите твърде много работа...

Един по един, като се споглеждаха слисани и развълнувани, гостите застанаха долепени до стената. Само капитан Мануила продължаваше да се усмихва скептично.

— Сякаш се подготвяте за някакъв фокус — каза той доста високо.

— До известна степен това пак е фокус — отговори Андроник, без да се обиди. — И е по-добре да го направим, докато все още е възможно...

— Но къде е змията, господине? — избухна капитанът. — Ако знаеш къде е, хайде по-добре да я убием още сега и да се успокоим...

— Нима е тук? — попита разтреперана от страх Лиза.

— Не знам къде е сега — каза навъсен Андроник, — но ако не искате...

Пъхна ръце в джобовете на самото си и изгледа всички подред.

— Насила не мога да ви направя добро — добави той с усмивка.

— Но защо трябва да стоим неподвижни до стената? — попита Стамате, за да покаже на другите, че той не се страхува.

— За да не я изплашим — обясни Андроник. — Аз ще я повикам и тя ще дойде спокойно...

— Ще я повикаш тук, вътре? — възкликна госпожа Соломон.

— Някаква магия ли знаеш? — попита на шега капитанът. — Или пак ще ни изиграеш някой номер както в гората...

Въпреки всичко жените искаха да видят Андроник в действие. Каквото и да е, дори шега; ако случаят му позволява да направи нещо интересно, нека да започне веднага...

— И дълго ли, драги, ще стоим така неподвижни? — попита Стере.

Сякаш започна да се разсейва магията от първите заповеди на Андроник. Всички шаваха и приказваха, въпреки че не се осмеляваха да се отдалечат от стената. Често поглеждаха към краката си, сякаш се страхуваха да не би да видят как змията неочаквано се появява пред очите им.

Андроник отново пъхна ръце в джобовете си. Беше ядосан. Опита се за последен път да постигне пълно подчинение.

— Сега нямам време да ви разкажа откъде съм разбрал за змията и как съм се научил да я викам... Ще ви обясня по-късно. — После добави отегчен: — Предупредих ви от самото начало, че ще ми се подигравате.

— Няма да се подиграваме! — обеща почти весело Лиза.

Погледна към ъгъла, където стоеше господин Соломон, и изведнъж я обхвана необяснима тревога. Струваше ѝ се, че господин Соломон не чува нищо от това, което се говори сега в стаята. Като че изобщо не беше помръдвал. Стоеше така, както го постави Андроник, и чакаше. Лиза потърси бързо погледа на госпожа Соломон, но тя явно не беше забелязала нищо. „Може би само си въобразявам“ — опита се да овладее тревогата си Лиза.

Андроник спокойно си погледна часовника.

— Ако до една минута не се успокоите — каза той, — ще ви се извиня, че ви разтревожих, и ще си отида... Това е всичко, което исках да ви кажа...

Думите му смутиха всички. Може пък и да говори сериозно... Няколко минути никой не можеше да реши какво трябва да се направи — дали да го успокоят и да го уверят, че ще запазят тишина, или пък да си дадат знак един на друг, да не казват нищо.

— Добре — промълви Андроник. — Моля ви да останете така...

Отново се намръщи и сякаш пребледня. Направи една крачка навътре в стаята, поколеба се за миг, после бързо се насочи към дъното на стаята и угаси една от лампите, а на другите намали фитила.

— Имаше твърде много светлина — прошепна той. — Да не се изплаши...

После се върна към вратата и я отвори широко. Правеше всичко това, без да поглежда към някого, като че беше сам и се готвеше да посреща гости. Чуваше се тежкото, с усилие овладяно дишане на останалите.

— Още веднъж ви моля да не помръдвате, каквото и да се случи... За ваше добро е...

Говореше им като на хора от друга стая, защото изобщо не вдигаше очи към някого. Продължаваше да се разхожда с големи крачки, сякаш беше недоволен от положението на нещата в стаята. Един стол, който пречеше, занесе в трапезарията. След това внезапно спря точно в средата. Разтърка челото си, като гледаше надолу, после реши: постави едното си коляно на пода, а двете си ръце сложи върху другото.

„Сега започва фарсът“ — помисли си капитан Мануила, ядосан от всички тези комедиантски приготовления.

Все пак не се осмели да каже нищо на глас. Погледна другарите си. Стамате чакаше учуден, като човек, готов да повярва във всичко, което може да се случи пред него в този момент. Жените изглеждаха повече уплашени, но в същото време любопитни. Само госпожа Замфиреску беше ужасена, а господин Соломон стоеше неподвижен. „Колко ли ще трае тази комедия? — запита се отново капитанът. — Дано поне шегата излезе добра, да се посмеем от сърце...“

В този момент осъзна, че Андроник шепне нещо, застанал в смешното положение, което си беше избрал. Капитанът се опита да долови смисъла на някоя дума. Чуваха се странни срички. Сякаш че не говореше на румънски. Думи с много гласни — дълги, проточени. И все пак Андроник казваше нещо, защото няколко пъти се чу думата *змия*... Магия някаква... Или по-скоро шегата... Обиколи с поглед останалите и видя, че всички са притихнали и сънени. Изглеждаха като восъчни фигури. В този момент и на капитан Мануила леко му се зави свят...

9.

Бяха изтекли само няколко минути, но на Мануила му се стори, че са минали безкрайно повече. Полагаше усилия да остане буден, тъй като от време на време и него го обхващаше една непозната умора и клепачите му натежаваха. Внезапно му се стори, че нещо в стаята се променя. Стисна юмруци. Полумракът сякаш се раздели на две големи ивици, а в средата се проточи сребрист килим. Луната, вероятно дълго време скрита зад някой облак, сега съвсем естествено влезе в стаята.

„Сребрее като кичур бял!“ — припомни си през сън Лиза. Тези думи ѝ дойдоха изведнъж в ума, докато гледаше как ивицата светлина пълзи бавно по пода. Мислите ѝ, копнежите ѝ от едно време, от детството на булевард Паке, ѝ се струваха толкова близки, като че току-що се беше разделила с тях. „Какво ли съм правила през всичкото това време? Кога пораснах толкова голяма, без да разбера, без да ми каже някой?...“

Андроник не промълви повече нито дума. И той чакаше. Лунната светлина стигна до краката му. Нима започва някаква магия?... Дорина беше вперила очи в него и сякаш не осъзнаваше, че е будна. Каквото и да се случеше сега, не би я учудило. Както насън — всяка среща, всяка нелепост, всичко ѝ се струваше естествено. Нея никой няма да я докосне, никой няма да може да ѝ причини зло — като насън...

И толкова естествено влезе змията в стаята, като пропълзя покрай краката им, че никой не се изплаши. Една празнота в гърдите, и толкова.

Беше голям пепеляв смок, който напредваше внимателно, сякаш едва сега се раздвижваше. Пълзеше тромаво, повдигаше леко глава и после пак бързо я навеждаше към пода, като че търсеше следа.

Когато се приближи до ивицата светлина, спря за миг зашеметен. После се отправи към Андроник, като се полюшваше. Лунната светлина сякаш омагьоса и него, защото сега се влачеше със сънлива грациозност и всяка нова извивка караше тъмните му люспи да потрепват. На Дорина ѝ се стори, че змията идва право към нея, и

неочакван ужас прогони досегашната омая. Като че внезапно се беше пробудила пред нещо, което е невъзможно да се гледа с очи, нещо ужасно и опасно, забранено за девойки. Близостта на змията изсмукваше дъха ѝ, изтласкваше кръвта от вените ѝ, разтапяше цялата ѝ плът в някакъв ужас, примесен с непознатия трепет на мъчителна любов. Някаква смесица от смърт и еротика лъхаше от това уродливо поклащане на влечугото в студената светлина.

— Хайде, по-бързо! — чу Дорина думите на Андроник, идващи сякаш от много далече.

Кого ли вика така настойчиво? Кръвта нахлу отново в лицето на девойката, като че беше чула някаква много тайна, забранена дума. Ужасът и отвращението я замайваха със същата сила, с която се бореха в кръвта ѝ свенливостта и непозволеното желание.

— Къде се забави толкова? — чува се отново сподавените думи на Андроник.

Смокът съвсем се беше приближил до него и сега сякаш се бореше със собствения си свян и не се осмеляваше да сложи глава в отворената длан, която протягаше младежът. Застана напрегнат и зачака, само главата му непрекъснато помръдваше, като че ли се опитваше да се освободи от някаква магия.

— Хайде, ела тук! — заповяда му Андроник.

Лиза затвори очи и залепи лакти за стената. Всеки момент можеше да припадне и да се свлече на пода. Видя как змията се вдига до дланта на Андроник и като че самата тя почувства студа и ужаса от докосването, като че тази стрела от неестествена плът я прониза цялата.

— Така, по-близо! — извика Андроник.

Дорина гледеше отново, замаяна и бледа. Никаква човешка сила не можеше сега да я изтръгне от този невидим кръг, който я свързваше с Андроник. Смокът плавно изпълзя по китката, после по ръката, докато докосна с вцепенената си глава врата на Андроник. Тогава младежът го хвана с дясната си ръка и го задържа в юмука си, като го гледеше в очите.

— Защо си така съкрушен? — попита той и се усмихна.

Мануила се пробуждаше. Видя змията в ръката на Андроник, но видяното приличаше толкова много на току-що свършилия сън, че почти не го учуди. Разглеждаше стаята с широко отворени очи. Не го

обезпокои нито едно от бледите лица, които виждаше около себе си. Точно както досега, точно както в този зашеметяващ кошмарен сън, с разходката по езерото, с книгата „Le mystère de Jésus“, която Владимир четеше на глас, с вдигната нагоре дясна ръка. И изведнъж лодката потъна, точно както беше разказал Андроник на брега на езерото, потъна във водата, без тя да избълбука нито веднъж, плъзна се към дъното, сякаш беше покрита с олово.

— Някой ти е убил жената и си останал сам-самичък — говореше Андроник, като че ли чуваше в отговор шепота на змията.

Лиза отвори очи и потрепери цялата както в началото. Смокът се поклащаше близо до лицето на Андроник и всяко негово колебливо потрепване придобиваше в усещанията на Лиза един друг, неочакван смисъл. Влудяваща омая идваше от думите на Андроник, от танца на влечугото.

— Искаше да ухапеш някого тук ли? — попита Андроник приятеля си. — Искаше да си отмъстиш?... А нима не виждаш, че всички тук са порядъчни хора и има толкова красиви жени — добави той усмихнат, без да отмести поглед от очите на змията.

Дорина отново поруменя и сърцето ѝ заби силно. Мислите и желанията ѝ сега без свян завладяха ума ѝ. За нея, разбира се, говореше Андроник: „красиви жени“. Нея беше избрал той...

— На сватба ли си дошъл? — запита учудено Андроник. — Почувствал си, че тук има сватба?!...

Капитан Мануила изведнъж се изчерви. Въпреки че беше точно като насън, тези неща все пак не бива да се казват пред всички. Обърна се към Дорина и бегло я погледна. Девойката стоеше като закована. Беше бледа, с треперещи устни. В този миг за нея започваше пътуването. Лодката ги чакаше на същото място, тях двамата, да потеглят навътре в езерото. С Андроник до нея, отпуснала се на ръката му, тя вече не изпитваше нищо, дори и радост. Сега ще се отблъсват от брега и ще останат прегърнати в лодката, може би дори притиснати един до друг на дъното ѝ, като в гнездо. „Вторият!“ — чу в този миг гласа на Стере и поиска да тръгне. Но някаква невидима тежест я прикова на място, увиснала на ръката на Андроник. „Хайде, тичай!“ — чу отново гласа на Стере, сякаш вече по-настоятелен. „Ще загубиш залога!“ — ѝ каза някой до нея на шега. Сега обаче Дорина знаеше какво означава това и сведе очи. Нали е сватба, знае какво я очаква...

Но защо ли не можеше да помръдне от брега на езерото, не можеше да се движи, да тича?... „Тичай! Тичай!“ — чу тя още веднъж няколко гласа, които викаха зад нея. Нима Андроник не можеше да е реши, нима не му харесваше нейният залог?...

— И кои ще бъдат булката и младоженецът? — пошегува се Андроник. — Коя от дамите би избрал ти, проклето животно, останало без жена?!

Разбира се, Андроник пита змията само на шега, реши Лиза. За нея си мисли той, когато казва, че тук има толкова красиви жени и от всички трябва да избере една. Да избере само една, ето това ще направи сега Андроник. Затова постави жените в кръг, долепени до стената, за да ги вижда по-добре, да ни прецени всичките и да си избере само една. Годеникът е той самият. „И ме е избрал мене, само мене“ — чувстваше Лиза, омагьосана от безсрамния, мъжествен танц на змията.

— Хайде, кажи, на тебе коя тук ти харесва най-много? — прошепна все така шеговито Андроник.

Госпожица Замфиреску се разтрепери. Ами ако я избере нея? Ако змията я доближи, ако почувства как пълзи по гърдите ѝ, как слиза дръзко надолу, все по-сигурно и по-ужасяващо?! Не, не, това не е възможно, защо така, защо тъкмо нея?!...

— Добре! — извика Андроник и се засмя. — Голям проклетник си ти!... А сега си върви оттук, мъртвата те чака...

Точно както си мислеше ужасена госпожа Замфиреску. Този нечестив смок е всъщност една душа, дошла кой знае от чий гроб. И има мъртва съпруга. Точно както всички останали, както всички хора, които имат близки, отдавна заровени в земята. Оттам идват те понякога, преобразени в змии — идват в къщите на живите и пият мляко, оставено за тях, и вино, смесено с мед... Ужасът на госпожа Замфиреску граничеше с благоговение. Само да имаше още малко сила да се прекръсти, да се помоли за душите на мъртвите. Кой ли не намира покой на оня свят и е изпратил тази нечестива змия от толкова далече, точно в манастира... Дано само не поиска и другиго. Да не поиска нов гроб, че понякога има и такива поличби.

— Ще отидеш далече — прошепна Андроник, — ще плуваш до острова в средата на езерото и ще останеш скрит там. Да не съм чул,

че си ми престъпил думата. И да не си ухапал човек. Нищо няма да ти се случи, бъди спокоен... Хайде, сега върви...

Змията остана за миг изправена в ивицата лунна светлина, сякаш се умилкваше пред нечии невидими очи. Андроник бавно вдигна ръка и посочи вратата. Изплашено вероятно от заплахата, влечугото се обърна, но се поколеба, докато си намери пътя. Главата му непрестанно мърдаше нагоре-надолу.

Владимир сега го виждаше много добре, защото неговият бяг в гората, сам, преследван от невидим дух, едва сега завърши. Дори не беше разбрал как започна гоненицата. С един циферблат на светец часовник, който ставаше все по-голям и по-голям и изведнъж го ослепи със зелените си лунни отблясъци, а в средата му се появи змията. Как не беше разбрал, че часовникът на Стамате, който държеше в ръка, докато бягаше в гората, крие в себе си змия? Неусетно стрелката на часовника беше започнала да расте и да оживява и Владимир изведнъж с ужас видя как изникват пръстените на змията, как блестят и потреперват те на фосфоресциращата светлина. Веднага да пусне часовника, да го захвърли! А нима все още го държеше в ръка? Беше зад него! „Вторият!“ — чу Владимир вика на Стере. Каква радост е да можеш да бягаш нощем в гората, където има толкова много големи и добри дървета, които могат да те скрият. Колко добър беше Стере, че му даде знак за тръгване тъкмо сега, да може да избяга от нечестивия дъх след себе си, да се избави от омайващата светлина на фосфоресциращия циферблат... И изведнъж върху килима от светлина пред него се изправи змията. Вече не го плашеше. Беше в краката му, не идваше отзад, голяма и невидима.

— По-бързо, по-бързо! — заповяда Андроник, като пристъпи и той към вратата.

„Значи Андроник е бил този, който ми разказа приказката за хубавата белолика Аргира, превърната в змия“ — досети се Стамате. Сега се учуди, че му е било толкова трудно да го разбере. Едва когато позна гласа на Андроник, когато го видя, че е съвсем близко и се отправя към вратата, той осъзна кой е говорил. Стамате през цялото време мислеше, че разказва калугерът. Беше му се сторило, разбира се, тъй като икономът не се виждаше никъде. И дори не бяха вече в манастирската изба. Ето, всички останали са тук...

Андроник постоя за миг с поглед, зареян в нощта навън. После се върна отново на мястото си в средата на стаята, постави ръка на челото си и започна тихичко да мърмори. Капитан Мануила го чуваше сега така ясно, сякаш му шепнеше на ухото, само на него. Същата магия, разбира се, тъй като постоянно се повтаряше думата „змия“, която Андроник произнасяше по безброй начини, просъскващо или провлечено. Мануила се усмихна. Нима всичко, което Андроник им разказваше за фантастичното си детство, прекарано сред цигани, не беше само измислица, за да ги излъже още веднъж? Ала тогава как това циганско отроче успя наистина да доведе змия тук, в средата на стаята? Капитан Мануила я видя, беше сигурен в това. Един голям сив смок, който почти беше танцувал на лунната светлина и беше пълзял по ръцете на Андроник... Може би Андроник е научил тези чародейства от циганите... И кой знае още колко други нечестиви неща?! Магьосник като него ще приспи цяла къща, ще обере каквото може и ще изчезне...

Мануила погледна подред останалите. Искаше само да разбере отсега дали Андроник не ги е смаял с някоя благовонна билка и дали не е откраднал часовника на Стамате например... По изпитите им и бледи лица обаче капитанът не можа да отгатне нищо. Стояха долепени до стената както в началото, със същите възрастни лица. Почувства отново, че го обхваща страх, и клепачите му сякаш натежаха. А ако изкрещи... Нямаше сили да помръдне дори пръст, не можеше да издаде дори стон. Точно както в онзи ужасен, незаличим час от детството, когато беше влязъл ненадейно в стаята на майка си на село и я беше намерил онемяла, просната на пода с празен поглед, а той не можеше да разбере какво ѝ се е случило. Узна едва по-късно — дошла една циганка, врачуваща на раковина, седнала на пода да ѝ гадае, извадила от торбата ръка на мъртвец и с нея направила един кръг наоколо. Само толкова си спомняше... Сега обаче Мануила разбираше добре какво става пред него. Съзнаваше, че Андроник вече разваля магията, след като беше завършил невероятния си разказ, че е откраднал господарски син, отгледан сред цигани...

Пръв излезе от вцепенението Стере. Той беше видял как Андроник се обърна към прозореца, знаеше, че змията вече отдавна я няма. Пристъпи напред, отначало боязливо, а после бързо се отпрати към вратата. Нощният въздух го посрещна студен и свеж и го събуди.

Стере въздъхна уморено и разтри челото си. Опитваше се да разбере какво се беше случило с него. Всички спомени се оплитаха в ума му. Почувства се уморен, боляха го най-вече изтръпналите крака и ставите. Седна на края на стълбите и дълбоко си пое въздух.

10.

— Госпожи и господа! — чу се гласът на Андроник. — Веселието може да започне отново! Змията, това нечестиво, телурично животно, земно оръдие на дявола, беше изгонена оттук...

Напразно Андроник се опитваше да се шегува. Всички се пробуждаха с мъка, боязливо се отдръпваха от стената и търсеха погледите си. Андроник се приближи до господин Соломон и постави ръцете си на раменете му. Мъжът сънливо се поклати.

— Готово, господин Соломон! — извика Андроник. — Изгоних я! Отиде си!...

Господин Соломон явно не разбираше. Младежът заплашително впи поглед в очите му, разтърси го и прошепна:

— Събуди се! Нищо не се е случило!...

В този миг се чу острият вик на страдаща жена и госпожа Соломон конвулсивно зариде. Всички изтръпнаха. Стере нерешително се появи на прага. Госпожа Соломон плачеше съкрушена, смазана, като че всеки миг щеше да се строполи без сваяст. Андроник бързо отиде при нея и стисна ръката ѝ...

— Госпожо! Госпожо! — силно извика той, за да надделее истеричните писъци на жената. — Това беше само шега, събудете се!...

Госпожа Соломон се стресна и за миг преглътна сълзите си, после заплака отново, като трепереше цялата.

— Трябваше да очакваме и това! — каза Андроник, сякаш се обръщаше към някого от мъжете, които стояха наблизо.

Всички изглеждаха обаче все още сънени, изумени от собственото си приключение, учудени от тези крясъци, които не знаеха откъде идват. Андроник пристъпи още по-близо до госпожа Соломон и сложи дясната си ръка на челото ѝ.

— Край вече — прошепна той, — мина, нали?

Жената захълца покорно. Кризата, изглежда, я беше събудила, защото веднага я досрамя от слабостта ѝ, и тя несигурно се отправи към съседната стая.

— Какво стана? — попита смутено Стере от прага. — Кой крещеше така?...

— Аглая — кротко прошепна господин Соломон, като че ли се извиняваше. — Нервна е... Не издържа — добави той сякаш на себе си.

Излезе от вцепенението и капитан Мануила. Приблужи се до Стамате и тъй като искаше да види със собствените си очи светещия циферблат, го попита:

— Колко е часът?

Стамате много внимателно разгледа стрелките.

— Дванайсет и единайсет минути — каза той.

Андроник се засмя.

— Можеше да запиташ направо мене — каза той и се приближи до капитана. — Всичко продължи само три минути, дори по-малко...

— Повече беше — замисли се капитанът, като се опитваше да свърже нишката на спомените си и да открие началото им.

— Сторило ви се е — поясни Андроник. — Така става винаги, времето тече по-бавно при подобни обстоятелства...

Говореше високо и ясно, пъхнал ръце в джобовете на самото си, като че нищо не беше се случило. Опитваше се да прогони по някакъв начин студенината и болезненото безпокойство, което беше обхванало всички. Никой не помръдваше, без преди това да се е огледал внимателно навсякъде, сякаш се страхуваше да не се блъснат в нещо незабелязано досега, но готово всеки миг да се изпречи пред тях. Помещението се беше променило някак нелогично: на някои места беше станало твърде претрупано, на други — празно и опасно.

— Какво беше това? — чу Андроник гласа на Владимир.

— Само едно чародейство, мой скъпи приятелю — отговори му усмихнат Андроник.

Не пропусна случая да им обясни, да ги съживи.

— Ти, който изучаваш история и литература, трябва да знаеш това по-добре от мене — добави Андроник. — Аз умея само да правя магии... понякога, и то повече на шега...

Андроник говореше и в същото време въртеше очи из стаята, като се опитваше да запали любопитството на останалите, да ги привлече към себе си.

— Ти знаеш колко много символи са свързани със змията във вярванията на всички народи — продължи той все по-високо. — Спомни си за змията...

— Пази боже! Пази боже! — извика в този момент госпожа Замфиреску и се прекръсти уплашено.

Като чу думата „змия“, целият предишен ужас я разтърси отново. Андроник млъкна внезапно и се отдръпна от Владимир.

— Сега разбирам какво е станало — каза Андроник и потърси кибрит на масата. — В стаята гори само една лампа, а лунната светлина е много силна...

От тази лунна светлина Дорина все още не можеше да откъсне очи. Сякаш само от нея се надяваше да дойде някаква развръзка, сякаш само в тези сребристи струи можеше да намери обяснение на всичко, което се случи. Нишката на събитията досега все се късаше.

Девојката се беше озовавала от време на време, в просъница, в различни ситуации, чиято последователност сега никак не можеше да възстанови. Ала всичко, което се беше случило на брега на лунното езеро, беше започнало именно от тази студена светлина. И сватбата, и младоженецът, и лодката, люлееща се от дълго време самотна, която е толкова трудно да отблъснеш от брега...

— Сега, разбира се, е по-добре! — възкликна Андроник, след като запали още една лампа и вдигна фитила на първата.

Лунната светлина избледня и се процеди навън, унижена от новия пламък на лампите. Стените и предметите в стаята отново придобиха очертания. В минутите на мълчание отвън се чуваха щурците, но песента им идваше сякаш от много далече.

— Госпожи и господа! — още веднъж се опита Андроник да ободри другарите си. — Сега всичко е както преди!... Бихме могли да измислим, нова игра, докато се свари кафето!...

Господин Соломон с ужас си припомни, че само преди малко беше попитал кой ще пие още едно кафе. Какво ли се беше случило оттогава? Сложих ли кафето да се вари, сервирах ли го, изпиха ли го?!... Може би!... И все пак Андроник отново чака да се свари кафето. Друго ли?... Господин Соломон уплашено разтърка челото си. Помисли си, че му се мяркат мисли и образи, които само обърканият му мозък свързва в едно. И все пак стаята беше същата, както и по-

рано. И хората бяха същите. „Само Агло е в другата стая, прилоша й. Ще трябва да видя как е...“

Господин Соломон решително си проправи път към съседната стая. Намери жена си просната на леглото, с изнурено, безизразно лице.

— Смяташ ли, че ще се уреди? — попита тя с пресипнал глас, като го видя до леглото.

Господин Соломон сви рамене. Въпросът не го учуди, но не намери какво да отговори и се задоволи само да вдигне рамене.

— Мислех си за Дорина, за нея ти казвах — добави госпожа Соломон със същия нисък и изтощен глас.

— Така е, имаш право, почти бях забравил — рече господин Соломон. — Току-виж, нещата се променили сега...

— Защо?

— Знам ли, казах го ей тъй. Кой знае?...

Госпожа Соломон бавно извърна глава. Дишаше тежко и всяко движение като че още повече я замайваше...

— А на теб какво ти е? — попита тя.

— Нищо, добре съм. Мислех си, че трябва да пием по едно кафе...

Няколко минути наблюдава внимателно жена си, после погледът му взе да блуждае. Невъзможно му беше да разбере какво се беше случило след неговия въпрос. Сякаш преди малко беше вдигнал ръка и беше попитал: „Кой иска още едно кафе?“... Или това беше днес на обяд, на двора, когато застана на прага и пак така вдигна ръка?...

— Значи така — чу се отново гласът на Андроник от съседната стая. — Вие сте се готвели за сватба, а на мен не ми казахте нищо! Сега разбирам защо всички бяхте толкова весели.

— Видя ли? — каза госпожа Соломон и изведнъж се оживи. — Така е! И той е разбрал!...

— Но капитанът не казва нищо — отвърна господин Соломон навъсен.

Капитан Мануила наистина беше така изненадан от дързостта на Андроник, че се изчерви и сведе очи към пода, без да продума. Не бяха на място думите на Андроник. Капитанът все още беше удивен, че другите така ужасно, неразбираемо мълчат. „Какво ли се е случило, че се споглеждат така объркани? И никой не споменава за това, което

беше най-интересно, за змията, излязла сякаш изпод земята в средата на стаята...“

— Откъде знаеш, че става дума за сватба? — попита госпожа Замфиреску.

„Изглежда, нещата вече започват да се изясняват“ — помисли си тя. Ала Андроник я погледна усмихнат и вдигна рамене. Не с нея искаше той да започне разговор...

— А коя е щастливата годеница? — попита той отново и се засмя, като се опитваше да придаде шеговит тон на думите си.

Капитан Мануила стрелна с очи Дорина и видя как тя поруменя и сведе глава. Това го окуражи да изпълни намерението си.

— Не сте дискретен, господин Андроник! — извика той, но сам се учуди на безсилието в гласа си, на деликатността на думите.

— В такъв случай ви моля за извинение, господин капитан — каза бързо Андроник, — но не мислех, че издавам тайна. Исках само да ви кажа, че това, което се случи, е добро предзнаменование... Такава нощ в манастира, а и поличбата, която внезапно се яви между нас...

Засмя се още по-силно, но смехът му никак не въодушеви останалите. Те се движеха все така трудно, все така объркани, следяха се един друг с погледи, търсеха близостта си и не се осмеляваха да се отдалечат много от стената. Като че се страхуваха да не загубят съзнание, да не потънат в някаква бездна. Само Стере, застанал на прага, където нахлуваше свеж въздух, изглеждаше по-бодър. Смехът на Андроник на него действително му подейства добре. Това момче сигурно ги беше омаяло всичките, но сега ще им разкрие шегата си.

— Която и да е щастливата годеница — каза Андроник, — аз се чувствам задължен да пия за щастието й!...

И той наистина отиде в съседната стая и бързо се върна с чаша рубинено вино в ръка.

Всички останали любопитно го следяха с поглед, сякаш очакваха да се случи нещо необикновено.

Младежът пресуши чашата на един дъх.

— Чакам сега да ме последвате и вие — добави той. Никой обаче не посмя да пие. Госпожица Замфиреску смаяно гледеше Андроник. Изобщо не разбираше какво става. Сънят я оборваше, чувстваше само умора и една болезнена слабост.

— Иска ли някой да се разходим, да подишаме малко чист въздух? — отново попита Андроник.

Някои от тях извърнаха глави към вратата, но нощта навън ги плашеше. Само Владимир и Стамате се отправиха към вратата. „Няма да ни навреди. Навън въздухът е чист. И при това не отиваме в гората, няма да слезем дори долу на двора. Само ще постоим навън, близо до вратата, и ще подишаме чист въздух...“

— Чист въздух — обади се капитан Мануила. — Това е чудесна идея! Но какво ще правят дамите?

Погледна към Дорина. Девойката срещна погледа му и се изчерви. Сега знаят всички. Знае и той, капитанът, че тя е видяла онова ужасно нещо...

— На мен ми се спи — едва чуто продума Дорина.

Капитан Мануила трепна. Гласът на девойката беше променен. Може би не бива да я оставя сама тъкмо сега.

— Мисля, че не трябва да си лягате веднага, госпожице — каза той меко. — Ще сънувате лоши сънища през нощта!...

Андроник го хвана за ръката и го прекъсна.

— Не й казвай нищо, ще я изплашиш! — прошепна той. — По-добре да ги оставим за няколко минути сами... Ще им мине от само себе си.

Владимир, Стамате и Рири излязоха на двора. Луната се беше вдигнала почти до средата на небосклона. Нощта беше светла и тиха, без никаква тайнственост.

— Все още не разбирам добре какво стана — каза Владимир. — Имаше или нямаше змия?

— Видях я с очите си — отговори Мануила. — Беше една голяма змия... Питам се: откъде ли я измъкна господин Андроник?...

Андроник изглеждаше доста отегчен. Сви рамене.

— Не съм я измъквал отникъде. Повиках я, за да я изгоня далече от нас, да не се случи някое нещастие... И ме послуша. Сега вероятно плува навътре в езерото, за да стигне по-бързо там, на острова.

Вдигна ръка и посочи през стените на манастира, към езерото.

— Къде? — попита Дорина.

Едва тогава разбраха, че девойката е дошла до прага и е чула всичко. Рири се приближи до нея, без да каже нито една дума.

Андроник я погледна спокойно, после уточни, като посочи отново с ръка:

— На острова в средата на езерото, госпожице. Там вече няма да ухапе никого...

Дорина го слушаше с безразличие. Уверението на Андроник, че змията няма да ухапе никого, нито я натъжи, нито я зарадва.

— Не ти ли е студено? — попита я Стере.

— Така ми е по-добре — каза девойката. — Толкова силно се изплаших...

— Не е вярно, само ви се струва — успокои я Андроник. — Не сте се изплашили... Всичко това все трябваше да се случи...

— Така е — каза Дорина умислено.

— Какво трябваше непременно да се случи? — попита обезпокоен Мануила.

— Тази история със змията — отговори Андроник. — Все щеше да дойде. Почувствах от самото начало, че иска да влезе в стаята, но не исках да ви разваля удоволствието, докато бяхме на трапезата... Когато ви казах, вече трябваше да побързам...

Засмя се и ги изгледа подред.

— ... Наближаваше полунощ — добави той малко несигурно, сякаш си даваше сметка, че мистериозността на признанието му е малко фалшива. — А след полунощ нямам никаква власт над нея...

Изведнъж замълча и се навъси. Другите също мълчаха объркани и се споглеждаха.

— Вероятно ви е било трудно да изучите този занаят — каза покъсно Мануила.

— Какъв занаят? — попита учуден Стере.

— Тази магия със змията — обясни Мануила. — Не е лесна работа, разбира се...

Андроник се поколеба, нямаше желание да говори за тази своя тайна.

— Дори не си спомням как научих това — каза той колебливо. — Беше отдавна. Има толкова неща, които зная, без да си спомням кога и как съм ги научил... Историята на Аргира например, която вече ви разказах, история, която никой тук, в манастира, вече не знае...

Стере и Дорина не бяха чули историята на Аргира, но не любопитстваха да я научат. Задоволиха се с думите на Андроник.

Вече нищо не им изглеждаше странно, тайнствено, неразбираемо, нуждаещо се от тълкуване и обяснение.

— Аз все още не мога да разбера как узнахте, че е наблизно — обади се Рири.

Изрече това на един дъх, но все пак не посмя да произнесе думата „змия“.

— Ще ви разкажа утре сутринта — усмихна се Андроник. — Не бива да говорим за всичко това на тъмно...

Дорина се разтрепери. Рири я хвана за ръка, без да я погледне.

— Не бива да говорим за това — продължи Андроник, — защото се страхувам за вас. Видяхте колко сте чувствителни...

Бавно се обърна и погледна Дорина в очите с разбиране. Девойката побледня.

— Не е така трудно да се разбере — прошепна Андроник, — особено когато се подготвя такова важно нещо...

В този момент на прага се показва господин Соломон. Изглежда, вече беше дошъл на себе си.

— Който иска да си ляга — каза той, — да заповяда да си оправи леглото. А който иска кафе, да вдигне ръка!

Усмихна се някак насила. Само Андроник, Стере и капитан Мануила поискаха кафе. Останалите бяха изморени, спеше им се.

— Имам чувството, че ви развалих празненството — каза Андроник, като гледаше капитана в очите.

11.

Един час по-късно всички си бяха легнали. Опитите на Андроник да ги изведе от сградата и да се разходят заедно в парка останаха безуспешни.

Никой нямаше настроение за разговор. Изпиха си кафето почти насила, а необяснимата слабост в краката им не преминаваше. Нямаха сили дори да оправят както трябва стаите, в които щяха да спят. Само доближиха леглата и дръпнаха пердетата на прозорците. За мъжете в другата стая сложиха дюшеци направо на пода и повечето заспаха полуоблечени. Андроник се отказа от намерението си да поиска пижама. Избра си два стола, като твърдеше, че на тях ще спи по-добре, отколкото на дъските.

— Само че на мене не ми се спи — каза той, като видя, че останалите се приготвят за сън и намаляват светлините на лампата. — Кой иска да дойде с мен навън?...

Този път го придружи само капитан Мануила, въпреки че и той се чувстваше уморен, с разпилени мисли, с изчерпана воля. Не искаше обаче да остави Андроник сам като победител. Двамата излязоха на двора.

— На тебе мога да ти кажа — започна Андроник. — Съжалявам, че заради мене се развали всичко... Ако не беше това проклето животно, сега може би щяхме да се разхождаме с лодка по езерото...

— По езерото в никакъв случай — каза Мануила. — Все още не е време за това... Не виждаш ли колко студено стана?

— Не усещам нищо — каза Андроник и вдигна очи към небето. — Чувствам само едно непреодолимо желание да вършим лудории... Да се катерим по дърветата, да се хвърляме от клон на клон, да плуваме в това тайнствено езеро...

Мануила го слушаше учуден и с известна завист. Без съмнение е голям проклетник или дори магьосник в истинския смисъл на думата. Откъде ли извира у него толкова сила, толкова жизненост и въображение?...

— Като мине полунощ — продължи Андроник, — не зная какво става с мене... Понякога ми се струва, че съм птица, друг път си представям, че съм язовец, маймуна... Сигурно ти е смешно, нали? — попита той събеседника си.

— Не, никак — отвърна сериозно капитанът.

— И почти винаги забравям какво съм правил, после не си спомням къде съм прекарал нощите си...

— Сега с право бих могъл да се смея — все така сериозно каза Мануила.

Андроник тъжно се усмихна.

— Лъжеш се, ако си мислиш за жени, за любов, както е прието да се казва. Нощта има за мен съвсем друго очарование... Погледни — посочи тор с ръка небето, гората, — всички тези неща са по-силни от любовта. И по-значими...

Млъкна внезапно, сякаш беше издал някаква тайна. Постоя известно време навъсен, зареял поглед в безкрая.

— ... По-значими, защото никога не знаеш откъде идват, къде е началото и къде — краят им... Любовта, жената я виждаш пред себе си, в леглото си дори, любовта я чувстваш как се ражда и как умира... А всичко това?...

Посочи отново нощта, големите заспали дървета и сякаш и на него му стана страшно. Мануила много ясно почувства вълнението на Андроник. Наистина сега всички неща изглеждаха другояче...

— И поне да им стигаше това, че те смазват със силата си — добави Андроник. — Ала никога не става така. Те те променят, помрачават разума ти, а понякога и напълно ти го вземат... Ето защо ти казвах...

— Разбирам — прекъсна го изтощен Мануила. — Това е като някаква отрова...

— Не, не е така — живо го прекъсна Андроник. — То е в кръвта ти и дори родителите ти не са виновни, че е там... Но виждам, че не ме слушаш — добави той и се усмихна снизходително.

Погледът на капитана беше празен, сънят вече го надвиваше. И сякаш всяка дума на младия човек прибавяше нова умора, наслаждаше още повече сън в неговото съществуване.

— Да — призна той, — точно исках да те помоля да ме извиниш. Едва се държа на краката си... Денят беше труден за мен. И толкова

странни неща...

Андроник стисна ръката му и го загледа усмихнат как се качва по стълбите. Препъваше се на всяка крачка, сякаш беше пиян. Мануила влезе в стаята почти без да съзнава къде стъпва. Намери мястото си и се тръшна облечен на дюшека. Останалите спяха, изтощени от умора.

* * *

Останал сам, Андроник тръгна да се разхожда умислен. Бавно мина край килиите на калугерите. Отникъде не се чуваше никакъв шум. Сякаш някакъв неестествен покой се беше настанил в цялата гора. Андроник тръгна полека по алеята, извеждаща от манастира. От двете ѝ страни имаше високи дървета, ниски акации и диви саморасли рози. Всичко спеше дълбоко под ярката лунна светлина. Андроник дочу дрезгаво чуруликане от един храсталак и веднага спря.

— Какво бе, още ли не спиш?... Я ела тук!...

Протегна ръка и почака малко. Една дребна птичка изпърха между клоните, бързо прелетя и кацна свенливо в дланта му. Андроник внимателно приближи ръката си до лицето. Птичката трепереше, но не отлетя.

— Какво става с тебе? — попита Андроник, като се преструваше на сърдит. — Ей сега ще настъпи денят...

С другата си ръка леко и нежно прихвана птичето и го погали по главичката. То се сгуши, после весело разтърси перца.

— Хайде, най-хубаво ще направиш, ако веднага си легнеш, нали не си и ти влюбен!...

Протегна ръка и птичето послушно отлетя, без да се страхува, без дори да изчурулика. Младежът се заслуша за миг в шумоленето на листата, сякаш искаше да се увери, че го е послушало.

После се поколеба. Не знаеше накъде е по-добре да тръгне. Повървя наслуки по алеята, но бързо промени решението си и се отправи към езерото.

Когато мина покрай килиите, отново се спря, за да чуе дали някой не се е събудил. Все същата тишина като в омагьосан замък. Едва когато се намери извън зидовете на манастира и се спусна към езерото, усети, че тук глъчката е в разгара си. Щурци, зелени скакалци,

жаби, големи птици, които кратко изкряскваха, събудени от луната — тук сякаш наистина животът продължаваше пълнокръвно дори и насън...

* * *

„Замълчи! Престани да плачеш! Нищо не се е случило!“ — говореше ѝ Андроник съвсем близо до ухото. Госпожа Соломон всъщност плачеше, за да чувства още близостта му, мъжествена и топла, да чува още думите му, нашепвани с такава страст. „Много те моля!“ — продължи Андроник и докосна с устни крайчеца на ухото ѝ. Госпожа Соломон никога досега не беше усещала такава нежност. Цялото ѝ тяло омекна при това огнено докосване. Поиска да се защити, но ръцете на Андроник здраво я прегърнаха. „Надявам се, че в цялата тази гора има не само един сатир“ — пламенно ѝ прошепна той. Госпожа Соломон се усмихна. „Откъде знаеш за какво си мисля? — попита тя хем за да се брани, хем за да го подразни. — Хайде, по-добре да видим какво правят другите!“ — добави бързо. „Всички спят — прошепна Андроник, — не се безпокой. И нима не виждаш, че угасна запалката? Това е знакът, това е залогът...“ Госпожа Соломон се опита да се отскубне от ръцете му, но топлината на младежа я замайваше, омагьосваше я. „Дано само някой не щракне запалката, да ни види“ — въздъхна тя...

Лиза чу отново гласа на Стере: „Петият!“, но този път така отдалече, така приглушено, че по-скоро отгатна думата, защото я знаеше. „Сега е неговият ред“ — си каза тя. Опита се да остане спокойна, но въпреки това трепереше. А ако преди това дойде змията?... Напразно се страхуваше. Андроник тихо се появи измежду дърветата. „Чакаше ли ме?“ — попита той и се усмихна. „Да. Искан да ти кажа, че запалката угасна...“ Посочи към хралупата на дървото, но Андроник дори не проследи жеста ѝ с очи. Приблужи се до нея и смело я прегърна. Лиза трепереше, но тялото на мъжа беше така силно и така привлекателно, че не посмя да се отдръпне. „Трябва да ми дадеш залога!“ — прошепна ѝ Андроник. Лиза се опита да се откъсне от

прегръдките му. Удоволствието може би ще е по-голямо, ако я подгони сега из гората, а после диво я прегърне с железните си горещи ръце. Не успя да се освободи. Андроник я приковаваше на място, шепнейки на ухото ѝ. „Видя ли я?“ — попита той. Лиза почувства как кръвта нахлува в лицето ѝ и все пак слушаше с голямо наслаждение дръзките му думи. „Не те ли е страх от нея?“ — попита отново Андроник. Лиза засрамено поклати глава и поиска да скрие лицето си в рамото на младежа, но той намери устните ѝ и ги задържа, без да ѝ позволи да си поеме дъх. Бавно-бавно, с едно безгранично наслаждение, примесено с ужас от смъртта, Лиза почувства как губи съзнание и припадна в мига, в който видя измежду свитите длани на Андроник да се появява ужасяващата глава на змията.

Владимир случайно протегна ръка в мрака и откри близо до себе си Лиза. Беше смаян, но не се осмели да я запита какво търси там, в неговото легло. „Та това не е твоето легло!“ — възкликна Лиза, сякаш отговаряше на неговия произнесен въпрос. Наистина Владимир с плахо учудване забеляза, че не се намира в стаята си, а в едно дълго непознато помещение, пълно със саксии с цветя. „Кой е запалил лампата?“ — внезапно попита той. „Не свети никаква лампа, струва ти се — отговори му усмихната Лиза, — свети само луната!“ Погледна го в очите настойчиво, предизвикателно. „Та това е грях — каза си Владимир. — Какво ще си помисли Стере?“ Лиза се доближи още повече до него и му прошепна: „Ти какво правеше в гората? Събираше змии, а?“ Владимир потрепери от страх. В същия миг забеляза с ужас как лицето на Лиза се променя, как погрознява противно и уродливо и му се зъби с огромната си синкава уста. Закри очите си с длани. Пое дъх изплашен, като трепереше целият от необясним ужас и отвращение. „Хайде, не се бой — чу той отново гласа на жената, — хайде по-добре да проследим другите!...“ Владимир отвори очи и видя пред себе си Аглая. „Убиха я — каза тя усмихната. — Нахвърлиха се всички върху нея и я убиха!“ Говореше за змията, разбира се. Владимир въздъхна облекчено. „Не беше кой знае колко голяма — продължи госпожа Соломон. — Ето, това е всичко, което остана!“ И му показа часовника. Циферблатът сега беше обсипан с блестящи мъниста. „Да не е много късно — каза Владимир. — Знаеш, че идва моят ред.“ Зачакаха и двамата да чуят сигнала. Госпожа Соломон все повече се приближаваше към него. Прегърна го през кръста и се

облегна на гърдите му. Владимир чувстваше как го завладява томителна слабост, приятна топлина, от която му примая, и той се разтрепери. „Това не е възможно — казваше си той, — не е...“ Тогава чу вика на Стере: „Вторият!“ Изплъзна се от ръцете на жената и хукна диво в нощта през топлата и приветлива гора.

12.

Няколко минути след като Дорина заспа, някой се приближи до нея, потупа я по рамото и ѝ каза:

— Хайде! Скоро ще стане ден!...

Девојката уплашено скочи от леглото. Така бързо? А другите тук ли ще останат, сами в манастира?...

— Това беше отдавна и само насън... Как си спомняш още?...

Дорина се усмихна. Наистина. Всичко беше само сън — и неприятното празненство у Соломонови, и игрите им в гората, и змията...

— Не произнасяй никога тази дума — посъветва я гостенката, сякаш отгатваше мислите ѝ. — Не бива да я произнасяш!...

— Добре, ще запомня... Но ако все пак...

Момичето, което я събуди и стоеше сега до нея, се навъси и опечали.

— Тогава няма да го видиш девет години... По целия свят да го търсиш, пак няма да го срещнеш...

— Кого? — потрепери Дорина.

— Твоя жених. Или може би си забравила и това, че днес е сватбата ти...

— Толкова скоро? — свенливо попита Дорина. — Че то дори не е съмнало още.

— Само сега той е мъж, докато изгрее слънцето... После ще се скрие и пак няма да го виждаш...

Дорина се огледа на всички страни. Каква голяма, разкошна стая, с изписани със злато стени, с извит като свод таван... Дори не беше разбрала, че е спала тук почти цяла нощ...

— Хайде! Хайде по-бързо — подкани я жената. — Чакат те другите, с булчинската рокля...

— Но трябва най-напред да кажа на мама! — възпротиви се Дорина.

Жената се усмихна снизходително. Хвана я за ръка и ѝ посочи дъното на стаята. Оттам сякаш започваше друго помещение, от неговия край — друго, и така до безкрайност, като в огледала.

— Нима смяташ, че сега имаш време пак да се върнеш? Това беше отдавна... Не можеш да си представиш колко много време изтече оттогава...

Дорина погледна без тъга редицата от стаи, която сякаш я отделяше от един друг свят. От паметта ѝ бавно се изтриваха последните спомени. Наистина сега и тя разбираше, че е минало много време оттогава и че нищо не може да се върне, нищо не може да бъде пак така, както е било някога...

— Вземи си пръстена! — напомни ѝ жената. — И не го сваляй от пръста си, докато не застанеш пред него...

— Пред Андроник — прошепна Дорина свенливо, разтреперана от вълнение.

— Така му казвате вие...

Жената погледна Дорина в очите и се усмихна тъжно.

— Ти познаваш ли го?

— И аз го виждам само нощем — отговори жената. — Тогава, когато е красив мъж...

— А ти как му казваш? — попита отново Дорина.

— Така, както ти не бива да му казваш...

Дорина я достраша от този чужд поглед, от това лице, което не беше срещала никога досега.

— Хайде! Чака ни...

Хвана я за ръката почти насила и я задърпа към вратата. Когато обаче стигна до прага, Дорина спря разтреперана. Стори ѝ се, че там, отвъд прага, има вода. Добре прикрита, но дълбока, черна и студена вода, която неопитното око би взело за килим.

— Страх ме е — прошепна тя.

— Не се страхувай, няма да се удавиш — успокои я жената. — Докато си с мен, няма да се удавиш...

Дръпна я за ръката. Дорина затвори очи, ала кракът ѝ не потъна. Стъпваше сякаш по стъкло. Само студената вода пронизваше стъпалата ѝ — това беше всичко. Дъхът ѝ обаче почти беше спрял в гърдите.

— Поеми дълбоко въздух — каза ѝ пак жената. — Бъди спокойна. После ще свикнеш и тук, под водата...

— Но къде сме сега? — попита уплашено Дорина.

— В неговия палат...

— А как тогава слънцето прониква чак дотук? — попита Дорина, като се огледа внимателно наоколо.

— Щом палатът е целият от стъкло... Ето, погледни.

Жената ѝ показа с ръка нагоре. Виждаше се небето — далечно, сребристо, блестящо като стъкло. Там горе светлината беше бледа и сякаш идваше отнякъде другаде. А пред тях се виждаха ярки, великолепни светлини.

— Чака ни... Да не се разсърди, че закъсняваме...

Хвана я здраво за ръка и ускори крачка. Дорина гледеше смаяна блясъка пред очите си. Чуваха се много гласове и някакви странни нежни звуци, като от едва докоснати цигулки. Стигнаха до бели, сякаш мраморни стъпала. Когато трябваше да стъпи на първото, Дорина се поколеба, но придружителката ѝ я дръпна силно след себе си.

— Качвай се! Качвай се! — ѝ заповяда тя.

Колко трудно ѝ беше! Сякаш на всяка стъпка невидими сили я теглеха обратно и съвсем я изтощаваха.

— Качвай се! Качвай се! — чуха се други гласове отгоре.

Почувства отново ръката на жената, която я теглеше. Затвори пълните си със сълзи очи и направи още една крачка. Призляваше ѝ от болката, която ѝ причиняваше това непонятно усилие.

— Защо е така трудно? — прошепна тя.

— И на него му беше трудно да дойде при тебе. Забрави ли, че не можа да отблъсне лодката? Колко време чакахте там, на брега на езерото, и лодката не можеше да потегли...

— Да, така беше — припомни си Дорина.

Припомни си и огнения поглед на Андроник, и ръката му, топла и силна, на която се беше облегла тогава, отдавна, в съня...

— Качвай се! Качвай се! — чу пак гласовете отгоре.

— Кой вика? — попита Дорина.

— Другите. Много са. Всички идват тук... Но е трудно, нали?...

Усмивката ѝ беше станала сякаш по-тъжна, като гледеше как се мъчи Дорина.

— Много ли има още? — попита още веднъж Дорина.

— Ако го обичаш, е малко...

Девојката стисна клепачи, прехапа устни и се напрегна. Още едно стъпало, още едно...

— Той не може да ми помогне, нали?

— По тази стълба не. Не е неговата...

Гласовете отгоре сякаш изчезнаха, а с тях и звуците на цигулките. Къде ли се изгубиха изведнъж всички тези хора, които я чакаха с приковани в нея погледи? — попита се Дорина.

— Не са изчезнали — отговори ѝ жената. — Чакаат те. Ето ги...

И наистина Дорина неочаквано се озова в средата на една безкрайна, ярко осветена зала, пълна с огледала. Приказен свят се разкриваше пред очите ѝ. Жените бяха облечени както едно време, а мъжете имаха дрехи, общити със златни нишки, дълги саби и шлемове.

— Само недей да говориш с тях! — бързо ѝ прошепна жената.

Заслепена, Дорина се движеше боязливо през високата безкрайна зала. Хората я пронизваха с чужди, студени погледи и сякаш се стараеха да я спрат между тях, тъй като кръгът непрекъснато се стесняваше. И всеки ѝ правеше знак с ръка, всеки ѝ показваше някаква чудесия: невиждана златна птица, чаша от скъпоценни камъни или великолепа обувка. Девојката се замая и закри очите си с длани.

— Не им отговаряй, каквото и да ти казват — чу тя отново шепота на спътницата си.

В този миг почувства как ръката на жената я дръпна по-настоятелно.

— Ето я хубавата белолика Аргира! — извика някакъв младеж, който изскочи пред нея и ѝ показа един скрит трон.

Дорина се обърна против волята си. В далечината, обляна в светлина, седеше бледа девојка с черни коси и широко отворени очи.

— И тя беше невеста — добави младежът с усмивка. — И тя дойде пак оттам, откъдето идваш и ти. Погледни я!

Дорина цялата се разтрепери. Девојката изглеждаше мъртва. Седеше неподвижно, лицето ѝ беше бледо и безжизнено и очите ѝ не трепваха.

— Три дни, толкова беше той с нея! — извика отново младежът, като почти ѝ препречваше пътя. — Сега е мъртва, отдавна мъртва. Погледни я хубаво.

И без настойчивите думи на младия непознат Дорина не можеше да откъсне поглед от лицето на девойката от трона. Все по-силно я вълнуваше тайната на това вцепенено в студена печал лице.

— Хайде! — прошепна спътницата ѝ и се опита да я дръпне за ръката.

— Коя е тя? — попита Дорина. — И тя ли е била невеста и после е умряла?

Жената се поколеба, но не ѝ отговори. Искаше да я притегли поблизо до себе си, да я изведе по-бързо от кръга на тези хора, които продължаваха да я гледат втренчено.

— Погледни я добре и ще разбереш коя е — каза отново младежът. — И тя е облечена в булчинска рокля, не виждаш ли?

Силно развълнувана, Дорина рязко спря. В този миг девойката от трона ѝ се стори позната, с тези широко отворени очи, със свитите устни...

— Не виждаш ли, че това там си ти?! — възкликна победоносно младежът.

Всички цигулки замлъкнаха, сякаш ги спря невидим жест. Дълбоко мълчание вкамени залата. Дорина застина за миг с разширени от ужас очи, после изстена като ранена и се строполи.

* * *

Започваше да разбира къде е. Цялата стая беше обляна във фантастична лунна светлина. Дорина се събуди, трепереща от ужас. Дочуваше на кратки интервали дрезгаво похъркване. Отнякъде другаде до нея достигаха неясни шумове — един проточен стон, после неразбираем шепот и бръмчене на невидими буболечки. Девойката докосна с длан челото си. Опитваше се да разбере какво се беше случило с нея. Заслуша се в приглушеното дишане до себе си. Бавно обърна глава и видя Лиза, отпуснала глава в тежък сън. От другата ѝ страна спеше Рири, свила юмруци до устните си. Стаята беше осветена и в най-скритите кътчета, но луната не се виждаше през прозореца. Очертаваше се само едно ъгълче сиво прозрачно небе.

— Сънувала съм — прошепна Дорина, за да се успокои.

И все пак се страхуваше, задето е будна само тя сред толкова потънали в сън жени. Всеки шум, който долавяше, ѝ се струваше фантастичен, неразбираем, изпълнен със загадъчност. По-късно осъзна, че отдалече се чува крякането на жабите. Опита се да помисли. „В манастира сме. Сънувах. Всичко, което се случи досега, беше насън...“

Ала внезапно си спомни за Андроник и отново се развълнува. Нима и той беше само илюзия? И змията?...

Стоеше с отворени очи, с присвити вежди и се опитваше да си припомни всичко, което се случи. Нищо не разбираше. Само очите на Андроник я следяха отнякъде в тази светла и прохладна стая. Сякаш чувстваше, че той е съвсем наблизо, усещаше преди всичко едва доловимия мирис на чисто мъжко тяло и убийствената топлина, която извираше от очите му, от ръцете му... А змията?!... Дорина поруменя, затвори очи и ги стисна до болка. В обърканата ѝ памет изникваше все същото смазващо отвращение, все същият безмерен ужас и мъчително желание. Събитията трудно се разграничаваха в ума ѝ, а мислите ѝ се раждаха безсилни, несигурни и тя не знаеше как да ги свърже помежду им. Всичко беше някак болно, изтощено, обвито с мъгла. Не можеше да се отърси обаче от магията на змията и на Андроник. Само образът на Андроник я успокояваше, когато го извикаше в ума си. Виждаше го целия, жив, просто невероятен в несравнимата си мъжественост...

Дорина дълго време се бори със съня, със спомените. Понякога чуваше отчайващо ясно хъркането от съседните стаи. Лунната светлина все така огряваше помещението. Прозорецът беше отворен, но не беше станало много студено. Дишането на жените беше дълбоко и тежко. Всички спяха с отворени уста, с опънати назад вратове и свити ръце. Виждаше как гърдите им се повдигат и отпускат шумно, свободно, как се обтягат мускулите им, а лицата им лъщят от пот. Дорина никога не беше виждала толкова много жени, заспали като пребити от умора. Умът ѝ беше бистър и остър както никога досега, но в същото време и малко болен, готов при всеки ужас да потъне в халюцинации. Погледа известно време жените, после затвори очи и веднага заспа, като че ли леко се потопи в едно бездънно езеро.

13.

Андроник обходи голяма част от гората, преди да се върне отново на брега на езерото. Когато стигна до дърветата, между които преди няколко часа бяха играли, тръгна по-бавно и запя. Гласът му се извиси отначало боязлив и меланхоличен, после все по-силен и по-сигурен, нежен и страстен едновременно. Пееше без думи, само от време на време произнасяше някое име на девойка. Гората го слушаше съннена, ту леко зашумяваше — разтревожена, ту пък се успокояваше. Горе над дърветата понякога се разливаше безкрайна вълна от уплашено шумолене, листата се доближаваха едно до друго и затреперваха, като че ги докосваше невидима и неуморна ръка. Гласът на Андроник се носеше много надалече, стволовете на дърветата го пречупваха и го разпиляваха върху листата.

— Аооо-хауууу!... Анааааа...

Лунната светлина проникваше през короните на дърветата и се разстиляше по тревата. От нея навсякъде изникваха неестествени цветя със слаб и влажен блясък. Андроник гледаше внимателно къде стъпва, сякаш се боеше да не ги смачка. В такива моменти гласът му се губеше в земята и само тихи неразбираеми звуци се носеха из гората. Дори листата се обръщаха след него, толкова вълнуващо беше преминаването му край тях и толкова топъл гласът му, когато започваше да пее. Понякога невидими птици се събуждаха в гнездата си, чуваше се приглушено чуруликане и кратки боязливи крясъци. Андроник спираше усмихнат, повдигаше глава и им се заканваше с ръка.

— Няма ли да мирясате, красавици?!

Чуруликането рязко замираше в неясния шум на високите клони. Случваше се някоя голяма нощна пеперуда да излети, за да не я събори полъхът на вятъра, а после лениво да се настани върху кората на дървото и да събере крилата си. Очите на Андроник я проследяваха, проблясвайки в мрака като два запалени въглена. После се усмихваше, пронизан от неznайна радост, и тръгваше с песен по-нататък.

Пред едно старо превито дърво Андроник внимателно спря и го разгледа от долу до горе, като че искаше да разбере дали има промяна в ствола, и клоните му. Съблече сакото си, метна го на тревата и започна пъргаво и ловко да се катери. Когато стигна до последното разклонение, Андроник разтвори листата с ръце и се опита да погледне над гората. Ала все още не беше се качил на върха, все още не можеше да обходи с очи всички дървета. Отдръпна глава и се закатери по най-високите клони. Крехките вейки потрепваха под тежестта му, но не изпращяваха. Изглежда, че се държеше повече с ръце, без да отпуска цялото си тяло върху клоните. Като че плуваше между листата и тялото му беше леко като на птица. Когато вдигна глава, небето го обгърна цял. Едно студено, бяло, окъпано в лунна светлина небе.

— Нима съм сам! — каза Андроник и се провикна.

Гласът му се понесе далече над гората и той чу как заглъхва като ехо. Никой не му отговори. Само една голяма птица излетя с разперени крила и леко изпърха над дърветата.

— Ууу! — извика още веднъж Андроник.

Все същата невероятна тишина в гората. Все същото ясно и мъртво небе над него. Замислен, Андроник започна да слиза. Спускаше се с лекота от клон на клон, като на игра, без да се колебае, без да гледа къде стъпва. Бързо скочи долу, отърси листата от главата си, облече си сакото и тръгна обратно, но по друга пътека. Когато мина през полянката, потърси за миг с очи някакъв храст и щом го откри, почти се затича към него. Просна се на тревата, сложи ухо на земята и се заслуша.

— Никой! — възкликна той усмихнат. — Къде ли са се дянали всички тази нощ?!...

Стана и нежно погали с длан стръкчетата трева, сякаш ги молеше да му простят, че ги е смачкал с тялото си.

— Може да са отишли да плуват в езерото — добави Андроник.

Ускори ход. Когато излезе от гората, вече подухваше лек вятър. Житните класове край пътя се полюляваха. Андроник вървеше и си подсвиркваше, докато стигна до езерото. Тук отново спря и се заслуша. Някъде отдалече се дочуваше сухото пращане на папура. Сънливите крясъци, квакането на жабите, цвърченето на скакалците се стопяваха в ужасяващата тишина на езерото. Дори птиците вече не се будеха изплашени в тръстиката. Андроник се опитваше да обгърне с очи

небосклона. В езерото не се виждаше нищо. Само лек ветрец пробягваше по водата. Младежът направи няколко крачки, като че си търсеше подходящо място, и започна нетърпеливо да се съблича.

* * *

Дорина дълго се колеба, преди да се реши да излезе насреща му. Та той знае, че е дошла, а не я търси, не я вика. Вижда го съвсем ясно как стои почти гол, с прихваната около хълбоците ивица тежка коприна, обшита със сърма. А трябваше да го намери готов за тръгване, облечен. Или не е избрал нея?... Но нали на хорото сред онези непознати девойки, след като спря поглед на всяка една от тях, на нея хвърли залога — златна ябълка. Това беше знакът — нея е избрал за невеста...

— Дорина! — възкликна учуден Андроник, като я видя, че идва. — Колко хубава си станала!...

— Чаках те — прошепна девойката. — Няма ли да тръгваме?...

В този миг видя голите му рамене и наведе очи.

— Защо се страхуваш? — попита я той. — Нали знаеш, че другояче не може, само гол. Така е писано...

— И аз ли?

— И ти... но по-късно, разбира се — добави той усмихнат и я хвана за ръка.

Девойката и този път почувства, че потръпва от огненото докосване на Андроник. Същото внезапно вълнение, същото странно, непознато удоволствие.

— Можеш ли да плуваш? — попита я тихо Андроник. — Ако лодката потъне, ще можеш ли да плуваш?

Дорина уплашено се притисна до ръката му.

— Ако ме пуснеш, ще се удавя! — извика тя.

— Тогава не се страхувай, каквото и да се случи, не се страхувай — окуражи я Андроник. — Тази лодка е безсмъртна. Да знаеш само колко пъти съм кръстосал това езеро на отиване и на връщане оттам... Погледни!...

Протегна ръка и показа далечината. Дорина не видя нищо, само безкрайна, прозрачна и неподвижна водна шир.

— Далече ли е? — попита тя смирено.

Андроник се засмя и я притегли към себе си.

— Нищо не е далече, когато обичаш — прошепна той. — Ще седнеш спокойно в дъното на лодката, ще минем девет морета и девет земи. И после ще започне сватбата...

— Толкова късно — натъжи се Дорина. — Колко ли неща могат да се случат дотогава — добави тя замислено.

— Защо бързаш? — попита я нежно Андроник. — Тук при нас дните минават бързо, както и минутите. Щом си дошла, вече не можеш да се върнеш. А и тук е по-хубаво, нали?...

— Хубаво е, където си ти — отговори девойката.

После млъкна и го погледна. Колко красив, колко висок и едър е той! Сякаш не е човек, а божество, синът на змея от приказките.

— Защо напусна двореца? — попита го тя. — Защо дойде пак тук, край езерото?...

— Ти не можеше да останеш там, страхуваше се... Защо се уплаши? Всички тези хора отдавна вече са мъртви, нищо не можеха да ти направят, не видя ли?...

— И аз бях там — прошепна с ужас момичето. — Бях на един трон, скрита от другите...

— Да — каза ведро Андроник. — Така става винаги...

Дорина почувства, че отново я обхваща същият ужас, и се притисна до него, сякаш искаше той да я успокои, да я погали...

— От нищо да не те е страх — каза той, — аз съм до тебе. Няма да се разделим...

Погледна към езерото. Лодката отдавна чакаше недалече от тях. На Дорина всичко това ѝ изглеждаше познато. Сякаш някога, отдавна, пак беше изживяла това приготвление за път.

— Къде ще бъде сватбата? — попита тя отново.

— На другия край...

Прегърна я през кръста и бавно я заведе до водата.

— Другояче не може — успокои я той.

Андроник пристъпи напред и лодката се залюля. После вдигна на ръце Дорина и я качи в нея. Люлеенето беше така невъобразимо приятно, че девойката замаяна прихвана главата си с ръце. Андроник беше до нея. Преди да хване веслата, протегна ръка и ѝ показа напред.

— Там, в средата, има един остров. Там живеех аз...

Изведнъж, без да знае как, Дорина си припомни змията и изтръпна цялата. Нима отново ще я види — гола, извиваща се неуморно на лунната светлина, както я беше видяла преди. И този път, в мрака, би могла неочаквано да я ухапе...

— Но на този остров е змията! — извика тя развълнувана. — Ти я изгони там, именно ти!...

В този миг видя, че Андроник се изправи в лодката — блед и разгневен. Погледът му сега искреше още по-ярко, проникваше в зениците на очите ѝ и я ослепяваше.

— Защо каза това, любима моя?! — каза ТЪЖНО Андроник.

Думите му изпращаха в ушите, сякаш изскачаха огнени езици от устата на змей.

— Защо не се вслуша в повелята? — повтори той, треперейки.

Дорина си припомни: „Не произнасяй никога тази дума пред него!“ Беше забравила. Сега е твърде късно. Беше забравила... Гледаше го изумена, покорена от силата му, и очакваше проклятието. Закри очите си с длан.

— Ще ме търсиш девет години и едва тогава ще ме намериш! — чу тя думите на Андроник.

Когато обаче поиска да го зърне отново и да измоли милостта му, видя, че лодката е празна. Андроник беше изчезнал. Пред нея се виждаше само безкрайната водна шир. Застина безмълвна, изтощена, без да знае какво да прави. В този миг долови как потрепват листата на брега и се обърна. Нямаше никого. Само вятърът, който се беше усилил, разклащаше високите клони на дърветата...

* * *

Събуди се със същия неприятен шум в ушите. Стаята беше наполовина в мрак. Лунната светлина се беше изтеглила зад прозореца. Дорина усети, че вятърът сега нахлува в стаята и раздвижва въздуха. Стана от леглото и отиде до прозореца. Далече, вляво, се виждаше езерото. Девојката се усмихна. Върна се до леглото, без да съзнава къде се намира. Погледна учудено жените, които спяха до нея. Бавно, но със сигурни движения, като насън, тя си проправи път между леглата. Улучи вратата веднага, без да я търси. През стената до нея

достигаше странен шум, който ѝ вдъхна страх. Дълбоко, сподавено дишане на измъчени хора... Все пак не загуби напълно смелост и със затворени очи прекоси салона до външната врата. Беше полуотворена. Излезе на двора. Не усети студа с босите си крака, нито студения вятър над полуоткритите си рамене. Все така решително се отправи към езерото.

Когато превали хълма и стигна до брега, видя, че лодката я чака. Така както я беше оставила неотдавна, в съня си.

Навлезе дълбоко в студената и влажна тиня, но краката ѝ не почувстваха нищо. Припряно, но внимателно отвърза въжето от колчето, хвърли го в лодката и се качи в нея. Потърси с очи острова и без да се колебае, започна да гребе бавно и леко, като човек, когото води само надеждата...

14.

Лиза се събуди разтреперена от студ. Прозорецът беше широко отворен и по влажния вятър, по променения мирис на въздуха вече се усещаше настъпването на зората. Луната беше избеляла. Мракът се разсейваше и далече през прозореца се виждаше лека мъгла.

Лиза се събуди замаяна, като след дълъг гуляй. Мъчеше се да проумее къде се намира и при какви обстоятелства беше заспала полуоблечена и с толкова други хора. Дълго стоя с отворени очи, трепереца от студ, без да успее да се завие добре. Струваше ѝ се, че в момента, в който се събуди, някъде наблизо беше звъннало дървено клепало. Беше ѝ неприятно, че се събужда в тази чужда и неудобна стая, чувстваше се отвратена, изморена и измамена от живота. Нищо нямаше смисъл, отникъде не чакаше радост. Кратко дрезгаво чуруликане долетя като че точно от перваза на прозореца. Може би трябваше да се затвори прозорецът... Но е толкова трудно, толкова безсмислено...

Опита да се завие по-добре и дръпна силно юргана. Забеляза, че мястото отляво до нея е празно. Рири беше наместила насън главата си в това празно място и сега свиваше коленете си. Лиза обърна глава и заразглежда с учудване останалите жени. Различаваше ги едва-едва и няколко пъти разтърка очи, за да може да ги разпознае. Отделни събития започнаха да се възстановяват в паметта ѝ. Изведнъж си припомни Серджу Андроник, гоненицата в гората. После в паметта ѝ имаше обезпокояваща празнина. Обхвана я унизителното чувство, че е губила съзнание. Имаше някаква игра... Фарс някакъв... После още нещо... Капитан Мануила... Дорина... Змията... Отново очите ѝ се спряха на Рири, която спеше, свила юмруци до устните си, и изтръпна. Дорина?

Тогава много ясно почувства, че преди няколко минути е присъствала на излизането на Дорина от стаята. Без съмнение е отишла при Андроник, в другата стая. Тази мисъл внезапно я развълнува и събуди в нея чувство на унизителен свян, ужас, ревност и

любопитство. Забрави, че Андроник не спи сам. Едва когато се изправи и седна в леглото, за да разгледа още веднъж спящите тела и да разбере дали не се лъже, си спомни за Стере и другите. Разбира се, всички спят на едно място. Тогава Дорина сигурно... Спомняше си обаче ясно, без да може да определи точно кога се е случило това, че Дорина се беше събудила, когато другите още дълбоко спяха, и беше излязла от стаята крадешком, за да се срещне навън, на двора, вероятно с Андроник...

Вслуша се за миг да чуе някакъв шум, шепот. Долавяше само приглушеното дишане на жените и звучно хъркане от другата стая. Много развълнувана, Лиза изведнъж взе решение. Стана от леглото, като внимаваше да не докосне свитото на кравай тяло на Рири, и бързо отиде до прозореца. Наведе се силно надолу. Удари я мирисът на прясно откъснати листа, на отчупено дърво. Небето беше все още синьо, но избледняваше по краищата на небосклона. Вляво се виждаше езерото, обвито в лека мъгла. Лиза постоя малко, като се вслушваше, после се върна в стаята и се отправи към вратата. Беше полуотворена... Би могъл да влезе всеки... Някакъв стон. Потрепери, но бързо разбра, че се е уплашила напразно. Госпожа Соломон беше изстенала насън. Спеше, покрита с палтото си. Лиза я погледна бегло, с неприязън. От съседната стая се чуваше по-често и по-смешно хъркането на мъжете. Дали Андроник е там?...

Върна се в леглото разколебана и развълнувана. „В косите ми някога руси...“ Припевът нелепо звучеше в ума ѝ, но не можеше да го прогони: „Аз детство не съм изживял...“ Отново образът на капитана, на Стамате. Целувките в гората. Стана ѝ срамно, почувства отвращение от себе си, от всички и от всичко, което се случи: „Аз детство не съм изживял...“ В ума ѝ прииждаха без какъвто и да е смисъл сцени и приказки от трапезата във Фиербинц, в градината. Стере, който си сваля сакото и бавно отива да го закачи на клона на една вишна. Соломон, който пита с вдигната ръка: „Кой иска да пие още едно кафе?...“ И после изведнъж, без всякаква връзка, гласът на Андроник: „Ако до една минута не се успокоите...“ Думите му, казани по-рано: „Развълнуван съм по друга причина, но ако ви я кажа, ще ми се подигравате...“ Тогава ѝ се прииска да хване ръката му и да му прошепне: „Кълна ти се...“ Подробностите се подреждаха много точно в паметта ѝ. Колко хладно прие той пламенното ѝ възкликание. Сега я

беше срам и в същото време яд на Андроник, изпитваше ожесточен яд към всичко, което направи той, към цялата му дръзка хубост. Дорина не се върна. Отишла е с него, разбира се. Обясни си всичко, което се е случило: през нощта те двамата са се срещнали на двора, след като другите са заспали, после са отишли сами в гората. В гората, през нощта. Любил се е с Дорина. Обхвана я необяснима ярост, желание да вдигне скандал. Разтрепери се цялата. Приблужи се до госпожа Соломон, като дишаше учестено, и я разтърси. Жената се противеше, стенеше. Лиза се върна при Рири и я събуди рязко, като ѝ издърпа юргана. После отново отиде при госпожа Соломон.

— Ставай, мисля, че нещо се е случило с Дорина! — прошепна тя.

Госпожа Соломон се събуди трудно. Непрекъснато триеше очи.

— Не зная къде е отишла Дорина — повтори по-силно Лиза, като съвсем доближи лицето си до нейното.

Рири също не проумяваше нищо от това, което чуваше. Спеше ѝ се, повдигаше ѝ се, усещаше тъпа болка в темето. Притисна с ръце слепоочията си и се опита да разбере къде се намира. Видя до себе си госпожица Замфиреску. Изведнъж я обхвана страх, безсмислен страх, че девойката до нея чува всичко, което се говори, че отдавна е будна и разбира всичко, но се преструва на заспала.

— По-тихо, да не ни чуят — прошепна Рири на Лиза.

— Ти по-добре се обличай, да не се е случило нещо — каза Лиза и потърси обувките си.

— Но защо, скъпа? — учуди се госпожа Соломон.

Събуди се и госпожа Замфиреску. Вдигна глава и се опита да пооправи косите си, паднали върху очите.

— Какво се е случило? — попита тя учудено.

— Мисля, че на Дорина ѝ е прилошало — каза отегчено Лиза — и е излязла от стаята. Искам да видя какво става с нея...

Рири се обличаше мълчаливо и дишаше дълбоко, за да се събуди. Струваше ѝ се, че се приготвя, за да се намеси решително в странен и опасен случай. Струваше ѝ се, че животът на Дорина зависи от нейната воля и смелост. Дожаля ѝ за клетата Дорина и тя ѝ стана отведнъж безкрайно скъпа...

— Хайде! — каза Лиза на госпожа Соломон. — Да видим дали не е на двора.

Госпожа Замфиреску остана в леглото учудена и объркана. Погледна с ужас към дъщеря си. Видя я, че спи дълбоко в другия край, и се успокои.

В стаята беше станало студено. Всеки миг щеше да пукне зората. Госпожа Замфиреску изведнъж си спомни за змията от тази нощ. Вече не я беше страх, но крадешком се прекръсти и се намести удобно в леглото, любопитна да чуе какво става.

* * *

В стаята на мъжете влезе само Лиза. Много внимателно отвори вратата и пъкна главата си вътре. Дъхна я тежка потискаща миризма на винени пари. Отвратена, стисна клепачи до болка. Повика няколко пъти мъжа си. Не различаваше добре телата на мъжете. В тази стая като че ли беше по-тъмно, тъй като прозорците гледаха към двора. Известно време в отговор се чуваше само силно хъркане, идващо откъм дюшеците. После дебелият глас на Стамате:

— Кой е?

— Моля те, събуди Стере — прошепна Лиза от прага. — Трябва ми за малко...

Стамате също проумяваше трудно. Известно време не можа да се досети кой ли е този Стере. Името не му говореше нищо. Мислеше си, че е на друго място, с други хора, че е на друга възраст. Без да иска, събуди приятеля си. Капитанът се прозя шумно, без да знае, че Лиза го гледа от прага.

— Събуди, моля те, Стере — каза тя отново, по-силно.

Мануила чу гласа ѝ и рязко се изправи, засрамен. Събуди се и господин Соломон.

— Случило ли се е нещо, госпожо? — попита капитанът.

— Мисля, че на Дорина ѝ е прилошало — прошепна Лиза и се дръпна назад. — Моля те, опитай се да събудиш Стере...

После ѝ дойде наум, че не е попитала за Андроник. Не знаеше дори дали е там, в стаята, дали е спал там през цялото време... Все пак я досрамя да отвори още веднъж вратата и да попита. Можеше да възникнат подозрения.

— Какво се е случило? — попита господин Соломон, като излезе полуоблечен в салона.

— Не знам къде е Дорина...

Господин Соломон застина за миг изумен, без да разбира смисъла на думите.

— Хайде да я потърсим, може да ѝ е прилошало и да е излязла на двора — прошепна Рири.

В този момент вратата се отвори отново и се показа капитанът. Беше се опитал да пооправи набързо косите си, но главата му пак беше разчорлена.

— Странното е — каза той, — че и господин Андроник не е тук...

И погледна многозначително господин Соломон. Рири се отпрати към външната врата. Намери я отворена. Излезе първа на двора. Въздухът тук беше съвсем друг. Все още много ясно се виждаха звездите, но цялата тази тишина сега имаше друг смисъл, изглеждаше като последно застиване, като последни минути на очакване: скоро всичко щеше да се заличи и да се появи нещо ново, което вече нямаше да принадлежи на нощта.

— Не знам дори колко е часът — прошепна объркан господин Соломон, като излезе на двора.

— Три и двайсет и пет — каза Стамате, който си беше взел часовника със светещия циферблат.

Госпожа Соломон и Лиза бързо огледаха двора на манастира.

— Не е тук — каза уверено Лиза.

— Може да е отишла в парка да се поразходи — отвърна колебливо Рири.

Капитан Мануила оглеждаше спокойно всяко кътче, без да помръдва от мястото си. Изглежда, преценяваше внимателно всички кътчета, където би могла да се скрие Дорина. За миг му се стори, че всъщност той сега продължава онази игра от гората, и споменът го развълнува. Рязко се обърна към езерото.

— Трябва да потърсим най-напред там — каза той високо и посочи с ръка.

Рири потрепери. Не, това не е възможно, това би било непоносимо...

— Пази боже! — обади се господин Соломон.

Лиза не ги изчака да се решат и тръгна първа към езерото, последвана от Стамате и Рири.

Като излезе от двора на манастира, започна да тича. Струваше ѝ се, че всяка загубена минута може да бъде фатална. Дорина би могла да намери време да се скрие...

— Аз не знам дали този Андроник изобщо е лягал при нас, или не е — чу тя отзад гласа на Мануила.

Слезе по хълма и стигна до брега на езерото. Бързо разбра, че лодката я няма. Отправи се към кривото колче, което я държеше привързана на брега.

— Тя е луда! — възкликна Лиза. — Взела е лодката...

Разбира се, отишли са да се разходят само те двамата. Разхождали са се цяла нощ, лодката ги е полюлявала и той ѝ е нашепвал любовни думи: „Аз детство не съм изживял...“ Побледняла, Лиза затича по брега, като се опитваше да открие силуета на лодката.

— Ето я! — извика Рири откъм хълма.

Всички се обърнаха към мястото, което сочеше ръката на девойката. Сега лодката се виждаше добре. Виждаше се и Дорина, полуоблечена, сама, как гребе бавно и изморено.

— Сама е! — извика Лиза смаяна.

Тя също я виждаше много добре, но някак не ѝ се вярваше. Известно време дори се страхуваше да проумее станалото. Тази Дорина е луда!... Господи!... Ами ако?... Нямахте смелост да довърши мисълта си. Изтича отново горе на хълма. Останалите гледаха изумени, вперили поглед в леката диря, която оставяха веслата на лодката.

— Но тя е луда! — възкликна отново Лиза.

— Отива към острова — каза спокойно Стамате.

Господин Соломон се помъчи да вземе някакво решение. Огледа се смутено наоколо.

— Трябва да потърсим друга лодка! — прошепна той, хапейки устни. — Тук някъде трябва да има още една лодка...

Припомни си за Хараламбие и другата лодка на игуменството, с която бяха тръгнали да го търсят. Студена пот изби по челото му, по тила. И изведнъж започна диво да крещи:

— Дорина! Дорина!...

Стамате сви длани до устните си и извика:

— Доринаа!...

В този миг през ума му преминаха виковете на Владимир по време на играта: „Лизааааа!...“ Струваше му се, че всичко това се е случило отдавна, с други хора. Сега му беше студено и трепереше. Викът му навярно не беше се чул навътре в езерото, защото девойката изобщо не се обърна.

— Я вижте там! — посочи изведнъж Лиза.

В другия край на езерото се виждаше да плува един мъж. Мяркаха се здравите мускулести ръце, които бавно и ритмично пореха водата.

— Той е, Андроник! — възкликна Мануила.

Известно време всички мълчаха вцепенени. Андроник също плуваше към острова вероятно без да вижда Дорина.

15.

Когато доплува до брега, Андроник отърси водата от тялото си и тръгна бавно към вътрешността на острова. Стъпките му оставиха няколко мокри следи върху набитата с пясък тиня, а после напълно потънаха в тревата. Андроник се движеше спокойно, без да бърза. Погледът му пробягваше по върховете на дърветата, сякаш се опитваше да отгатне приближаването на зората по трепета на листата. Тук, посред езерото, духаше слаб вятър, но младежът, изглежда, не усещаше студения полъх по голите си рамене. Птиците вече се пробуждаха в храстите и само тяхното чуруликане оживяваше острова. Андроник крачеше, омагьосан от самотата и от напрежението, което сякаш трептеше във въздуха в очакване на едно голямо чудо. Навлезе навътре между дърветата, където храстите бяха избуяли влажни, с големи разперени листа. Във вътрешността на острова миришеше на мъх и гнила кора. Клоните тук бяха натежали от капките роса, които ги свеждаха към земята. Андроник минаваше край тях, равнодушен към падащата роса, безчувствен към грубите ласки на листата. Навлизаше все по-навътре в гората. Изглежда, се мъчеше да открие нещо, което беше скрито добре, затова претърсваше с поглед храстите и дърветата. Стигна до една могила, върху която растеше само един хилав салкъм и няколко диви рожкова, и я изкачи с бързи крачки. Като се намери на върха, погледна недоумяващо към езерото. Постоя за миг неподвижен, пое дълбоко дъх и после бавно, като насън, слезе от другата страна и се отправи към езерото.

Без да бърза, внимателно си потърси място на тревата, където се отпусна на воля. Намери си удобно кътче в края на една долчинка. Тревата тук растеше висока и мека, водата проникваше между стръкчетата, сякаш извираше от неугледно изворче, готово всеки миг да пресъхне. Андроник опита леко с ходилото си докъде стига влагата, после щастливо се просна на тревата и подложи ръце под главата си. Известно време остана така — без да чувства студ, без да му се спи, а очите му си почиваха, отправени към небето.

* * *

Дорина се опомни едва когато лодката затъна в тинята и спря, като леко се заклати. Изведнъж се видя в средата на езерото, далече от брега в този прозрачен мрак, и се разтрепери. Трепереше обаче по-скоро от вятъра и от самотата, отколкото от страх. Странно спокойствие изпълни душата ѝ, когато напълно се събуди. Сякаш се подготвяше за голяма промяна и непознати сили извираха вътре в нея, като ѝ известяваха преминаването в друг свят. Скочи от лодката и започна да оглежда бреговата ивица. Трябваше да го намери някъде. Андроник не лъже, думите му винаги се оказват верни. Той трябва да е някъде наблизо и да я чака...

Девојката тръгна, като реши да обиколи острова. Голите ѝ ходила не усещаха нито острите бурени, нито влажната, земя. Умората от неумелото и дълго гребане изчезна като по чудо веднага щом стъпи на острова. Очите ѝ привикнаха бързо с избледнелия мрак на угасващата нощ. Когато закрачи твърдо по земята, не долавяше вече дори полъха на вятъра. Чувстваше само странна, опияняваща и необяснима радост, КОЯТО така и не се опитваше да проумее. Струваше ѝ се, че неусетното преминаване от царството на съня в този действителен остров, обрасъл с треви и непознати дървета, изведнъж ѝ открива нов, прекрасен път, по който би могла да тръгне. Всичко това можеше да бъде действителност... Тялото ѝ, някак далечно и чуждо, можеше блажено да се отпусне на мократа трева в последните часове на нощта. Никаква болка, никакъв страх, никакъв срам, само една завладяваща, горчива радост в дълбините на нейното съществуване, като че се беше събудила с друга, неподозирана досега душа, в друго тяло — по-щастливо и по-прекрасно...

С всяка нова стъпка, която правеше около острова, дълбоко в нея сякаш растеше тази непозната сила, която раздвижваше кръвта и оцветяваше плътта ѝ, променяше дишането ѝ, ритъма ѝ на движение, мислите ѝ. Сега можеше да се случи всичко. Златни жар-птици можеха да излетят от заспалите клони и да я извикат по име. Стволовете на дърветата всеки миг можеха да оживеят и да се превърнат във великани и змейове. А под земята сигурно се разхождаха джуджета с бели бради и диви зверове разговаряха помежду си. Нищо нямаше да я

изплаши, никаква среща, никакво чудо. Дори този мрак, който всеки миг щеше да изчезне, погълнат от земята и водата, ѝ се струваше вълшебен. Преобразяването на света сега ѝ изглеждаше изумително, сякаш от някакво тайнствено, непознато до този миг място струеше светлина.

Съвсем близо до нея изхвърча една птица и полетя над езерото. Дорина я проследи с очи и изведнъж сърцето ѝ заби по-силно. Птицата леко прелетя над Андроник и очите на девойката го зърнаха изведнъж целия, така както се беше изтегнал на тревата, с поглед в небето. Запъти се с бързи крачки към него. Възторгът в душата ѝ растеше — тих, богат, безграничен.

— Аз дойдох — прошепна Дорина, като се приближи.

Андроник обърна глава и я погледна усмихнат, но остана да лежи неподвижен.

— Чакам те от полунощ — каза той. — Търсих те в гората, виках те...

Дорина се засмя. Погледна го още веднъж в очите, после погледът ѝ се плъзна бавно, без страх и без свян, по тялото му. „Колко е хубав моят любим...“

— Какво прави досега? — попита я Андроник, като леко вдигна глава.

— Мисля, че сънувах — прошепна Дорина и си потърси място до него.

— Такива сте вие — каза бавно Андроник. — Трудно разбирате...

Дорина се настани съвсем близо до него и се подпря на лакът, като се опитваше да подреди косите си.

— Значи това е островът — каза тя щастлива, като се огледа наоколо.

— Нали няма по-красив от него? — попита Андроник.

Девойката кимна с глава и затвори очи. Усмивка на необикновен възторг озари лицето ѝ.

— И ти си хубава — добави Андроник. Погледна я дълбоко в очите, сякаш се опитваше да опознае всичко, което живееше непознато за него в душата ѝ. — Защо не хвърлиш тези дрипи?

Показа с ръка блузата ѝ. Дорина учудено се погледна, сякаш едва сега разбра, че все още е полуоблечена.

— Прав си, забравих! — прошепна тя с усмивка.

Стана веднага и изхлузи блузата си. Остана гола, но никакъв срам не замъгли очите ѝ, капка кръв не оцвети лицето ѝ. Погледна се за миг, после се приближи до водата. Краката ѝ бяха опръскани до колената със засъхнала кал и мръсен пясък. Бавно, сякаш опипваше с крак дъното на езерото, девойката навлезе във водата. Когато водата стигна до кръста ѝ, тя се поколеба и се обърна към Андроник, който беше останал на брега и усмихнат я следеше с поглед.

— Страх ме е да вървя по-нататък — извика тя и вдигна ръка.

Андроник тутакси се изправи и влезе и той във водата. Настигна Дорина бързо, като стъпваше тежко и шумно вдигаше пръски.

— Не можеш ли да плуваш? — попита я той.

Девойката поклати глава и по детски се натъжи.

— Нищо, аз ще те науча — успокои я Андроник. — Само не трябва да се страхуваш... Дръж се за мене...

Хвана я за ръка и бавно я поведе, докато водата плисна в гърдите ѝ. Андроник се отпусна по корем, а ръката на девойката остана подпряна на гърба му. Дорина се опита да се засмее и отпусна глава във водата, която нахлу в устата ѝ, в ушите и носа ѝ. Онемя от целия този натиск, но той я забавляваше.

— Страх ли те е? — попита я пак Андроник.

Дорина не го чу. Усещаше, че плува независимо от натиска на водата, че я носи една силна ръка, и тя напълно се отпусна. Чувстваше само как приятно се плъзга по повърхността на тази топла и безкрайна вода. Почти се учуди, когато се опита да се изправи и не усети земята под краката си, но учудването ѝ бързо премина в окрилящото чувство, че е свободна и силна.

— Как се чувстваш? — попита я пак Андроник, без да получи отговор.

Тогавя все така леко и сигурно я отнесе до брега. Излязоха от водата усмихнати и двамата. Дорина го погледна в очите и се притисна топла до него.

— Не беше трудно — прошепна тя.

— Ще те науча и да се катериш по дърветата — каза ѝ Андроник, — но най-напред трябва да ги помолиш да ти позволят. Някои от тях са стари или болни и ги боли... Тогавя те хвърлят на земята...

— А ти как познаваш кои са болни? — попита Дорина.

— Чувам ги как се вайкат или виждам как плачат... Клетите те...
Със старите и болните е по-трудно...

Седнаха на един хълм над долчинката. Андроник подпря глава на коленете ѝ и девойката започна прехласната да гали косите му.

— ... И с цветята е трудно — добави Андроник. — Те винаги са влюбени... Да видиш само как плачат!...

Засмя се, после вдигна очи към лицето на Дорина и я погледна вече сериозен.

— Как се казваш ти? — попита той.

— Дорина.

Андроник дълбоко се замисли, сякаш се мъчеше да си припомни къде по-рано е чувал това име.

— А ти как се казваш? — попита шепнешком Дорина, галейки челото му.

Андроник тъжно се усмихна и погледът му отново се зарея. Дорина търпеливо почака да се върне.

— Казваш се Серджу, нали? — настоя тя.

— Щом ти искаш така — отговори усмихнат Андроник, като учудено я гледаше в очите.

— Серджу е хубаво име — каза Дорина. — Ако бях момче, би ми харесвало да се казвам Серджу... Като тебе — добави тя.

— Не мисли повече за това — прекъсна я той, взе ръката ѝ и я погали. — Ти не си момче, а момиче...

— Лошо е да си момиче — каза Дорина.

Андроник звучно се засмя. Придърпа ръката ѝ до себе си и погали косите ѝ.

— А ако беше само една клета светулка? — попита я той, за да я подразни.

Изведнъж замълча и отново потърси очите ѝ, сякаш искаше да разговаря направо с нейната дълбока, истинска същност.

— Ти не знаеш какво значи да бъдеш човек — добави той замислен. — Толкова е хубаво...

Разпери като крила двете си ръце и отпусна глава назад.

— Никога да не умираш — каза той с поглед в небето. — Да бъдеш като онази звезда, красива и безсмъртна...

Показа с ръка Зорницата. Дорина потрепери.

— От какво се страхуваш? — учудено я попита Андроник.

— От смъртта — прошепна Дорина.

— И там има хора — усмихна се Андроник. — Навсякъде има хора...

— Ти знаеш всичко, нали? — попита го тя успокоена. — Всичко, което казваш, е истина...

Андроник не ѝ отговори. Продължаваше втренчено да гледа Зорницата. Вече зазоряваше. Бяха изчезнали всички други звезди и небето беше избледняло.

— Къде живееш? — попита го Дорина, за да го разбуди.

— Там — посочи Андроник гората до брега на езерото. — А ти къде живееш?

Дорина се замисли за миг. Опита се да си спомни добре, за да не каже нещо неточно от съня си.

— В Букурещ — отговори тя правилно.

— И какво правиш там?

Андроник се усмихна, когато я запита. Цялото му лице беше светнало, сякаш едва сдържаше смеха си.

— Живея — отговори Дорина объркана.

Той се засмя, окрилен от дива радост. Стана и вдигна девойката на ръце. Като че носеше клонка, толкова лек беше товарът му.

Продължаваше да се смее, вдигаше на ръце тялото ѝ все по-високо, сякаш искаше да го покаже на небето, на гората, на светлината, която извираше вече от всички страни. Дорина се притисна към гърдите му. Андроник я подхвърли още няколко пъти в ръцете си, после затича с нея към вътрешността на острова. Прескачаше в луд бяг трънаци и ями, стъпваше върху сухи клони, удряше се във високи и дебелокори бурени, поваляше силно миришещи, гъсти и бодливи храсталаци.

Дорина затвори очи изплашена, но щастлива. Понякога усещаше парещи драскотини по тялото, но никаква болка не можеше да накърни лудия възторг от новия смисъл, който сега получаваше животът ѝ. Долавяше как кръвта на Андроник пулсира в гърдите му, чуваше силните, оглушителни удари на сърцето му. Топлината на тялото му беше неестествена, опияняваща. От известно време тя усещаше само, че бясно се носи из въздуха към някаква бездна. Почти загуби съзнание, не се осмеляваше да отвори очи, да погледне къде се намира...

Когато най-сетне дойде на себе си, лежеше на плажа от другата страна на острова. Виждаше се лодката, с която тя беше пристигнала, останала със забит в тинята нос. Андроник стоеше до нея и я гледаше с блестящи очи, силно поруменял. Едри и бистри капки пот се стичаха по тялото му. Гърдите му силно и учестено се повдигаха, а косата му падаше мокра на челото.

— Съмва се — каза ѝ той веднага щом девойката отвори очи.

— Колко съм уморена — прошепна Дорина. — Как можа да събереш толкова сили?...

— Хайде да видим как изгрява слънцето — каза Андроник, отминавайки въпроса ѝ.

Помогна ѝ да стане и я хвана за ръка. Девойката вървеше лениво, без да усеща къде стъпва. Къдриците ѝ се спускаха по раменете, разпилени от лудия бяг. Едната ѝ ръка кървеше.

— Да се качим на хълма — промълви Андроник.

Занесе я догоре почти на ръце, въпреки че възвишението беше съвсем ниско. Намери ѝ удобно място и бавно, с голямо внимание, я сложи да легне.

— Спи ми се, любими — прошепна Дорина и го погледна с молба в очите.

— Нека видим по-напред как изгрява слънцето...

Седна и той до девойката и погали усмихнат косите ѝ.

— Колко си хубава, когато ти се спи.

— Ти ме правиш хубава — каза простичко Дорина. — Когато ме избра, не бях такава...

— Тогава беше грозна — усмихна се Андроник.

Замълча умислен, с отправени на изток очи. Там небето беше кървавочервено, после взе да избледнява в очакване.

— Ти бил ли си някога на слънцето? — попита Дорина сънливо.

— Не, дотам е трудно — отговори Андроник, без да се обръща.

Дорина затвори очи щастлива. Постави едната си ръка под главата, а с другата прегърна Андроник през кръста.

— Да не заспиш — прошепна ѝ той. — Ще бъде жалко...

— Още много ли има? — попита още по-изтощена Дорина.

— За който го обича, никога не е много — каза Андроник.

Дорина прехапа устни и решително отвори очи. Стори ѝ се, че всичко край нея се е променило. Дърветата бяха порозовели, тревата

блестеше, езерото изглеждаше като златно огледало.

— Сега... — прошепна Андроник въодушевено.

Сякаш хиляди птици зачуруликаха отведнъж. Дорина онемя. Откъде ли идваха тези вълшебни, нечувани звуци, тези високи крясъци във въздуха, този неразбираем нежен шепот в тревата и в храсталаците? Всички изведнъж ли зазвучаха, или и преди ги беше долавяла, макар и много смътно?...

— Погледни!...

Андроник се изправи на колене и остана известно време така, очарован и щастлив. Кървавото око на слънцето се разтваряше съвсем близо до тях, над равнината. Дорина го гледаше смаяна, сякаш сега за първи път виждаше изгрева на слънцето. И неочаквано ѝ се изясни онази дълбока и съвсем логична мисъл, която толкова време носеше в себе си, без да се старее да вникне в нея. Стори ѝ се, че се събужда в друг живот, и радостта ѝ беше толкова голяма, че очите ѝ се премрежиха и клепачите ѝ натезаха за сън.

Когато Андроник отвърна очи от слънцето, я намери до себе си заспала, с озарено от детска усмивка лице. Младежът сложи ръка на косите ѝ и я погали, опитвайки се да я събуди. Дорина едва-едва отвори очи.

— Остави ме, любими! — прошепна тя.

Стори ѝ се, че лицето на Андроник напълно се е променило. Сега беше един тъжен, замислен, съкрушен човек.

Тя обаче нямаше сили и да се учуди, а заспа отново щастлива, стиснала здраво ръката му.

— И на мен ми се спи — прошепна ѝ той и доближи лицето си до нейното. — Няма да се видим повече, докато не залезе слънцето... А тогава, кой знае...

Погледна я как спи до него, гола и съвсем истинска, невъобразимо хубава в удивителната си искреност. После, сякаш искаше да прогони някаква магия, Андроник духна над челото на девойката, постоя усмихнат и легна до нея, като положи глава на гърдите ѝ.

* * *

Слънцето се издигаше бавно и вече прежуряше. Започнаха да бръмчат пчелите и разноцветни утринни пеперуди прелитаха самотни из въздуха. Откъм гората от време на време се обаждаше кукувица и гласът ѝ се понасяше над езерото.

Когато лодката стигна до брега на острова, господин Соломон, Владимир и Мануила скочиха припряно, затъвайки в тинята. Всички бяха с бледи от безсъние и безпокойство лица. Владимир се провикна:

— Доринааа!...

Не трябваше да търсят дълго. Както вървяха по брега развълнувани и се страхуваха да признаят мислите си един на друг, изведнъж видяха двамата млади голи, притиснати един до друг. Владимир се изчерви и прехапа устни. Мануила изостана малко назад. Само господин Соломон събра кураж да продължи, но трепереше целият.

Когато се приближи до Дорина, видя, че девойката спи дълбоко, обгърнала с двете си ръце здравата снага на Андроник.

ЗАСЛУГИ

Имате удоволствието да четете тази книга благодарение на *Моята библиотека* и нейните всеотдайни помощници.

МОЯТА БИБЛИОТЕКА

<http://chitanka.info>

Вие също можете да помогнете за обогатяването на *Моята библиотека*. Посетете **работното ателие**, за да научите повече.